

175408

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosvešča«

God. III. - Broj 26

Ljubljana,
Vidovdan
1932

Izlaže svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

SOKOLI KONJENIKI

*Vidovega tisoč tristo osemdeset devet
v današnji dan kriki odmevajo
junakov, hitečih borit se in mret
na Kosovo — tja, kjer strahotno pevajo
posledno pesem kopja in meči ...*

*Hoče moj duh, od bolesti zajet,
usodi strašni kletev izreči,
ker je življenja sokovom velela izteči
v črno zemljo, da iz nje — iz vsake kaplje krvi,
iz tisočev osteklenelih bliskov oči
pognal je nebrojni krvavordeči cvet?*

*Ne kletev, le kletev ne!
Nevidno se duša v višave pne
kot kadila v cerkvi omamna vonjava.
Le ona molitev je čista in prava,
ki jo groza iztisne iz srčne rane,
ki iz bolečine nenadno se zgane,
da v njej potopita se jad in bol!*

*Bobnenje potresa črna tla —
konjeniki so, Sokoli v divjem zaletu!
Na dan jih spustila grobov je temà:
mrliči, še neumirjeni v smrtnem drgetu,
zaživeli so zopet v neumrli ideji,
kot cvet zaživi na suhi veji,
ki izsesal iz korenin, iz rodnih tal
moč neizčrpno je, zdaj v njem razodeto;
saj, kar je v lepoti in pravdi spočeto,
nikdar ne uniči časa okrutni val!*

*Sokoli konjeniki v zaletu jezdijo ...
Skoz oblake prahu ne vidiš grudi rdečih,
ne vidiš plamenov, iz duš se iskrečih,
ne vidiš, kje Sokoli gnezdijo —
ne vidiš duš širnega oceana?
Ne veš, da v srcu je vsakem ista rana,
od ponižanja, od robstva zadana?
In kjer takšna rana krvavi,
tam smrti ni, tam smrti ni —
tam preko ran, iz samih ran
Sokoli gredo kot iz mrtve skale vir hladan,
kot iz bokov gorá gromenje slapov
bijeo, ljejo ideje iz smrti okov!*

*Sokoli — od tisoč tristo osemdeset devet —
iz davnine preko ran in grobov
neviden je most v današnjost napet —
tod gredo, kot vihar Sokoli gredo,
po višavah gredo — visoko nad zemljó,
a vendar v ljubezni združeni z njo!*

*Pred njimi je štit ... Neviden pogledom plava,
plava, v oblake vodoravno položen.
Na štitu je roka, roka nekoga,
ki bolj kot vse ga mati uboga
nosi v srcu — in v srcu je ogenj pogašen,
ne, v srcu je ogenj živ, da ga zre daljava,
v tisočletja naprej gre plameneči žar,
gre žar in hrum in šum in vihar!
Srce je molitev, in v taki molitvi je vse,
vse v srcu samó je, ker le iz srca vre,
kar je bilo, kar bo in kar je.*

*Nebo je s srcem z zemljó spojeno,
človeško in božje srce je le eno:
le eno je, ker je le ena pravica,
le eno je, ker je le ena resnica!*

*Zato Sokoli konjeniki gredo,
junaki gredo, skozi noč v svetlobo se pno.
V tisti roki je bila zastava —
a danes, ko roki izvil je zastavo meč,
ni li zastave in roke več?
Sokoli gredo — stotisoč je rok, stotisoč zastav,
oblaki sivi gredo preko glav —
to le en je oblak od zarje rdeč,
iz stotisoč zastavic le en prapor je spet —
od Vidovega — od tisoč tristo osemdeset devet —*

*stotisoč rok — ena pest,
stotisoč duš — ena vest,
stotisoč grl — en vzklik,
stotisoč mož — en lik!
Sokoli gredo, Sokoli gredo —
gredo konjeniki kot viharja šum —
v en štit se zliva moč sokolskih trum:
Sokoli na štitu domovino neso! —*

E. Gangl

čitav vek, sto i više godina, dok najzad konačno nije izvojevao slobodu i ujedinjenje. Danas, kada je to veliko narodno delo dovršeno, potrebno je da se viteštvu u duši našeg naroda ne ugasi, da mu se duh ne uspava, da ga muknuće ne zahvati.

Našim mladim generacijama, našoj celokupnoj omladini, koja živi u sasvim drugim prilikama i kojoj više ne lebde pred očima nacionalni ideali — jer su se ispunili — potrebno je isticati što više viteštvu. Napajati je svetlim primerima prošlosti, ukazivati na ona velika pozitivovanja koja su pretci i očevi njeni podnosi u teškim trenutcima dalje i bliže prošlosti.

Treba se starati da viteški duh naše omladine ne oslabi pod uticajem ove današnjice, puno iskušenja i raznih uživanja, koja opijaju mlade duše i odvode na stranputice. Treba nastojati da viteški duh zahvati svu omladinu, da je ponese i uzeni na visinu svetih i čistih horizontata, odakle će moći da sagleda dužnosti koje na nju čekaju, da je vrše sa onakvom ljubavlju i požrtvovanjem, kao što su to radili njeni pretci. Omladini treba da

je jasno, šta je prošlost učinila a šta sadašnjost i budućnost treba da čine. Prošlost je dala ovo što imamo, sadašnjost i budućnost treba da sačuvaju ovo što imamo. Omladini treba zakloniti od svih štetnih zabluda, pogrešnih shvatanja i raznih moralno nečistih uticaja. Viteštvu će biti njen najjači štit protiv svih slabosti i svakog mukuštva. Ono će joj pomoći da postane nepokolebivi pobornik svih narodnih težnja, i da svu svoju bujnu mlađičku stvaralačku moć posveti samo službi svoga naroda i svoje domovine. Ono će joj pomoći da sve svoje lepe snage sačuva i ne trati nerazumno u uživanjima. Ono će joj dati snage da se u svakoj teškoj situaciji snade i svakoj nevolji doskoči, jer "Junaštvo je car zla svakojaka".

U slavnoj narodnoj prošlosti, punoj znamenitih dogadaja, Sokoli će naći najdublji izvor viteških nadahnuta za sve što je veliko i svetlo. Napajajući našu omladinu što više sa togom kristalnoga izvora, jer:

Soko beše Strahinjiću bane!
Dura Brzaković — Beograd

Prigodom svesokolskog sleta u Pragu

Površnom posmatraču sokolskog delovanja izgleda, da se Sokolstvo bavi redovno samo jačanjem tela, a povremeno pripremanjem kakve proslave ili kakve priredbe gimnastičkog ili zabavnog karaktera.

Rekao sam, da se to pričinja samo površnom posmatraču. Ako se uđe dublje u bit Sokolstva, zapaziće se, da je Sokolstvo uželo zapravo jačanje tela i oplemenjivanje duše kao neku pripremu za ono, što iza toga dolazi. Zdravo i jako telo, dobro i plemenito srce, čvrstu i stalnu volju smatra Sokolstvo jednim od prvih uvjeta za razvitak ostalih ljudskih sposobnosti. Istom, kad su pojedinci obeleženi tim vrlinama, celina dobiva vrednost. Tačka celina postaje sposobna da provodi i one važnije zadatke sokolskih nastojanja.

Osnivač Sokolstva, neumrli Tirš u svom bogodanom nadahnutu, sve je to najbolje zapazio. Tirš je svesno pred 50 godinama, doduše u skromnom obimu, spremio prvi slet u Pragu. Kad je pred 50 godinama na vežbalištu na prvom sletu vežbalo skupne vežbe istovremeno 720 vežbača, pred 1700 gledalaca, uveren sam, da je u onom momentu veliki Tirš video, da su u tim jednakim i složnim kretnjama izražene i jednakne misli i isti osećaji onih, koji vežbaju i onih, koji ih gledaju. Uveren sam, da se je naš neumrli vođa zanco u mislima u budućnost i u svojoj vidovitosti osećao i znao, da je to put i nađin, koji će slovenske jagance učiniti lavovima, koji će slovensko roblje dovesti u položaj, da ono samo odlučuje o svojoj sudbini, svesno svoje sposobnosti i jakosti.

Nije trebalo ni 50 godina da sledbenici Tirša ubiru plodove svog složnog sokolskog rada. Nikako nije preuzetost, ako ustvrdim, da je Sokolstvo bilo jedan od najznačajnijih čini-

stati ili će skrenuti na pravi put. Kucaji složnih sokolskih srdaca pokazaće svakom, da je naš sokolski pravac ustajan i sav usmeren lozinici: sve na korist otadžbine!

Naše Sokolstvo polazeći u Prag naglašavaće svadje i svuda, da naša ljubljena i draga, lepa i slatka, krvlja opevana majčica Jugoslavija na čelu s našim junakačkim kraljem, u nama Sokolima nalazi prvoborce, koji su na svakom mestu, u svakoj dobi i svakom prilikom pripravljeni da brane naše jugoslovensko ime i bore se za kralja i

otadžbinu ne prezauči ni pred kakvima žrtvama.

U znaku bratstva i ljubavi, jedinstva i slike polazimo na svesokolski slet u Prag, da ponesemo kući još dublje i čvrše uverenje, da smo na ispravnom i pravom putu i da smo preko Jugoslovenstva možemo da predemo Slovenstvu, koje će ovim sletom u Pragu dobiti konkretnije forme.

Polazeći na svesokolski slet u Prag proslavićemo trostruki jubilej: stogodišnjicu Tirševa rođenja, sedamdesetogodišnjicu osnutka prvog sokolskog

društva i pedesetgodišnjicu prvog sokolskog sleta. Uprimo stoga trostrukturkom snagom i pokažimo da smo dobitni sudeonici tih triju svečanih jubileja našeg slovenskog Sokolstva.

Podimo na svesokolski slet u Prag i manifestirajmo i naglasimo, da je naše najdulje uverenje čista jugoslovenska misao, koja ispoveda kompaktnost i nerazdruživost jugoslovenske nacije i jugoslovenske države pod žezlom i krilima Beloga orla kuće Kadardevića.

A. Štefan — Zagreb

Prag i njegove znamenitosti

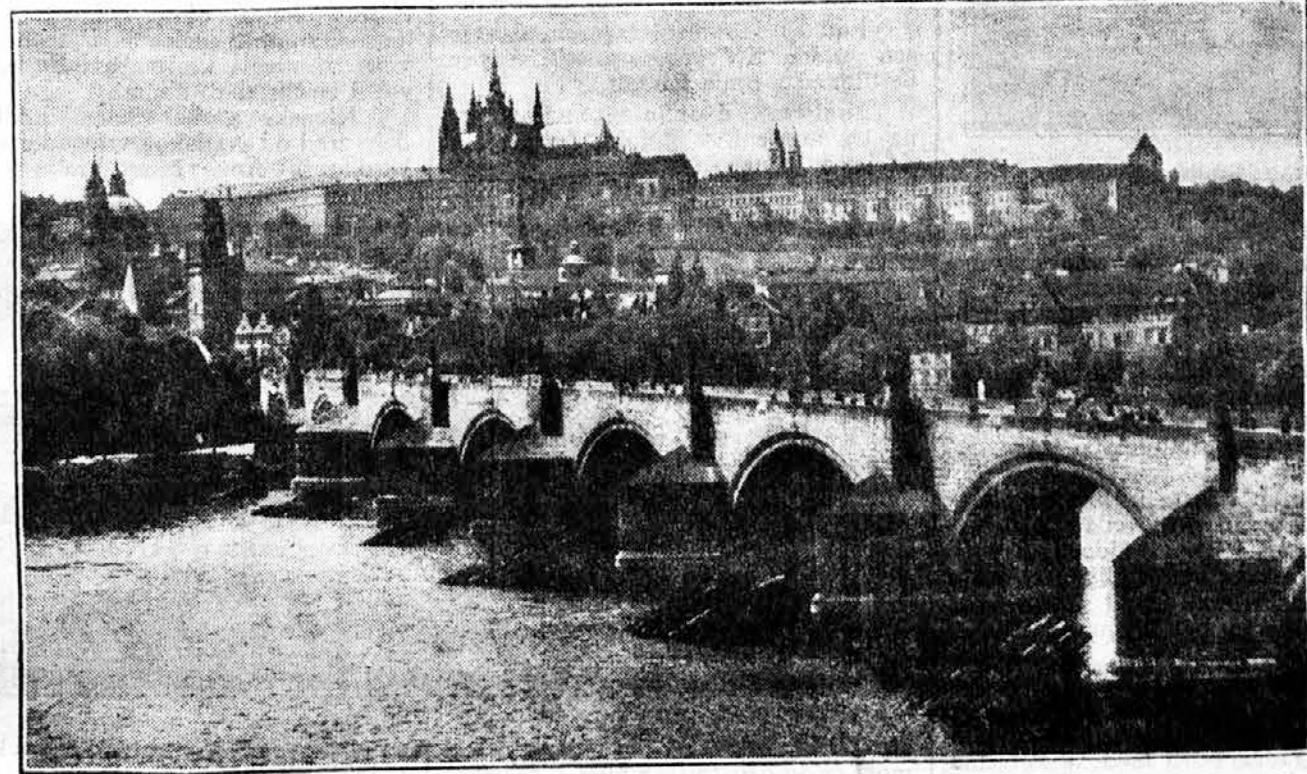
Prag je lep i napredan grad, središte češkoslovačkog života. On je bio od uvek. Slavni naučnik Humboldt stavlja ga, po lepoti na četvrtu mesto, odmah posle Carigrada, Napulja i Lisabona. I danas je Prag osobito lep grad i po svojim ulicama, trgovinama, nasadima i građevinama i po svom položaju na obim obala reke Vltave, penjući se na jednoj i na drugoj strani postepeno do visina sa kojih

i stradao je i hram sv. Vida. Danas Prag ima preko 32.000 kuća.

Godine 1784 ujedinile su se tri praške varoši: Staro mjesto, Novo mjesto i Mala strana i Hradčani u jednu opština. To je početak velikog Praga koji ima danas 19 kvartova i osamsto hiljada stanovnika.

Na svršetku XVIII i na početku XIX veka u Pragu je započeo preporoditeljski pokret koji je posle 100 go-

Dve su tačke na levoj obali Prahe sa kojih Prag u svojoj celini leži pred našim očima. To je Petřín i Hradčani i dve na desnoj: Višegrad i Rigrov park na Vinohradima. Te tačke dominiraju Pragom. Sa tih tačaka vidimo kako je Prag slikovit, vidimo brojne tornjeve, koji su Pragu, pored imena: Zlatni Prag, Slovenski Prag, Majki češki gradova, dali i ime Prag sa stotinu tornjeva (Stovježata Praha).

Prag: Karlov most i Hradčani

se otvaraju prekrasni vidici i na ceo grad i na njegovu okolicu. Ali on je lep i sa svojim osobitim istorijskim spomenicima, koje su vekovi ostavili.

Istorijska Praga je istorija i celog češkoslovačkog naroda, jer su njegovi najvažniji dogadaji vezani uz Prag. Već sam početak kraljevstva vezan je legendom o Przemislu i Libuši uz dva praška grada: Višegrad i Hradčane. Hradčani su bili prestonica čeških kraljeva, danas su sedište predsjednika Češkoslovačke republike.

Hradčani su se nekad nazivali Praha. Prag se prvi put spominje u godini 928.

Vremenom je ispod Višegrada i Hradčana nastalo mesto. I danas gradske četvrti Mala strana i od nje preko Vltave Staro mjesto nosi obeležje starine, koja čoveka toliko impresionira da zaboravlja na sadašnjicu. Za vreme Vlačava I. u XIII veku, Staro je mjesto utvrđeno. Od tih utvrda sačuvana je danas gotska kula zvana Prašna brana (Barutana) na najživljem mestu Praga. Prašna brana je za stranca najzgodnija orientaciona i polazna tačka i zborno mesto.

Temelj veličanstvene Prage udario je Karlo IV u XIV veku. On je osnovao univerzitet god. 1348, udario temelj katedrali sv. Vida na Hradčanima, sagradio Kameni most — Karlov most, i drugo što su i danas još svedoci njegova vremena.

Godine 1419 dolazi u Pragu do nacionalnog i verskog sukoba iz kojih nastaju Husitski ratovi. U Pragu je propovedao Hus. Njegova crkva sv. Havel i danas stoji u Starom mjestu grada Praga.

Godine 1424 predaje se Prag u ruke narodnog vode Žiske. — Viskov, gde se Žiska pred Pragom utaborio, zove se danas Žižkov.

U XV veku krunisan je u Pragu, u Tinskom hramu, narodni kralj Đorđe Podjebratski.

Godine 1614 preseli Matija prestonicu u Beč, a u Pragu ostavlja namesnike. Nemilosrdni namesnici prouzrokovali su bunu. Ustaša sa prozora Hradčana bacili su namesnike Martina i Slavatu. To je bio početak 30 godišnjeg rata u kojem je Prag puno trpeo.

Godine 1621, posle bitke na Bečkoj gori, pogubljeno je u Pragu na trgu Starog mjeseta 27 čeških plemića. Nakon toga doba nasilnog pokatoličivanja. Do tada je jedva 1/10 stanovništva bila katolička.

Godine 1631 poseli su Prag Sasi, god. 1632 zauzeo ga je Valnštaj, a godine 1648 zauzeće ga Švedani.

Najviše je Prag trpio god. 1757 — za vreme sedmogodišnjeg rata. Pruski kralj Fridrik II. da je 21 dan pucati na Prag. Osamstotina kuća je izgorelo

dina žrtava i napora doneo oslobođenje, a koji je u svojoj osnovi imao ideju slovenskog jedinstva i slovenske uzajamnosti. Ceo literarni, kulturni privredni i politički rad češkog naroda obavljaju se u Pragu.

Godine 1848 zasedao je u Pragu Slovenski kongres.

Posle dugotrajne borbe, tek godine 1861, dobija Prag češku većinu u opštinskem predstavništvu.

Godine 1862 osnovan je u Pragu Soko.

Godine 1866 poseli su Prag Prusi. U Pragu je potpisana mir između Austrije i Prusije.

Kad su god. 1867 porušena utvrdenja oko Praga, nastala su nova mesta Kraljevski Vinogradi i Žižkov.

Godine 1882 podjeljen je praški univerzitet na češki i nemacki. Masařik i Tirš postaju profesori. Te godine bio je u Pragu I svesokolski slet.

Za vreme rata iz Praga se vodila podzemna borba protiv Austrije.

Najznačajniji dan u istoriji Praga je 28. oktobar 1918. Toga dana je svrgнутa dinastija Habsburga i osnovana slobodna narodna republika. Prag je proglašen prestonicom.

Veliki Prag nemoguće je pregledati za nekoliko dana, koliko će Sokoli u njem ostati. Zato treba da razgledaju bar ono što je najznačajnije i najkarakterističnije i da bace pogled sa onih tačaka sa kojih se Prag tako krasno vidi.

Šteta bi bila ne popeti se na njih. Ali to znači samo baciti pogled na Prag, ali Pragom treba i proći i dobro da razgledati. Sve se ne može za kratko vreme videti. Zato treba pogledati bar ono što je najkarakterističnije, najinteresantnije i najznačajnije.

Temeljito treba razgledati Hradčane i Staro mjesto. Tramvajem se treba izvesti u Karlovsu oboru i preko Vinohrada na Žižkov, na Olšansko groblje, i pokloniti se Tirševom i Fignerovom grobu.

Tiršev dom na Smilovu Sokoli svakako moraju da vide.

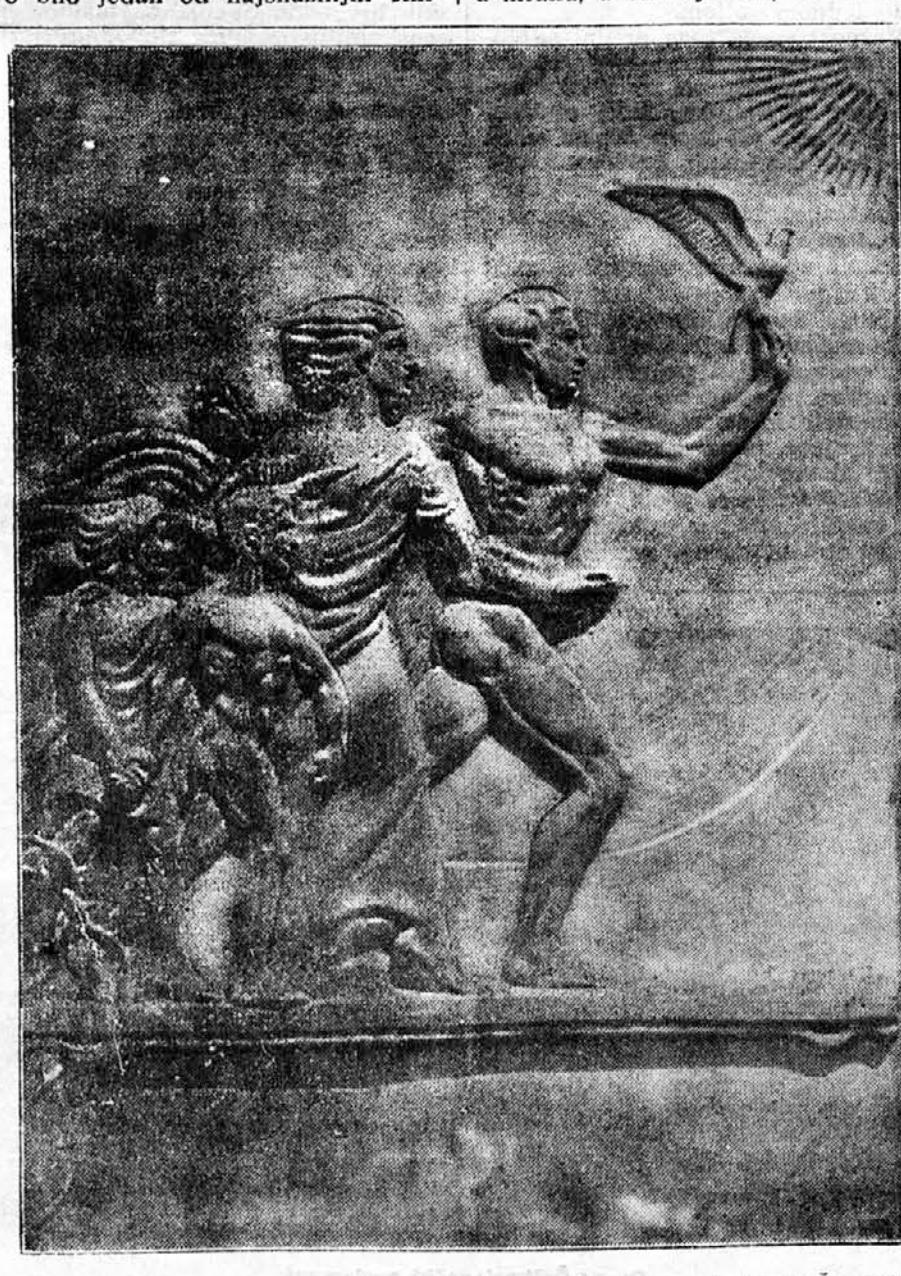
Središte praškog života je ulica od Prašne brane do Narodnog divadla (pozorišta) t. j. od Trga revolucije do Vltave. Jedan njen deo zove se Na prizikep, a drugi Narodni tržište, u tu ulicu se sa Vinohrada spušta ogroman trg, Vaclavsko namješće, koji se penje prema Vinohradima i na vrhu završava spomenikom sv. Vlača i Muzejom.

Ispod Prašne brane treba poći razgledati Staro mjesto. Prašna brana je jedna od 13 kuća ispod kojih se nekad išlo iz Starog mjeseta u Novo mjesto. Kula je iz XV veka i biser je t. zv. Vladislavskog gotike. Kula je spomenjena sa Reprezentančnim domom grada Praga, koji stoji na mestu nekadašnjeg kraljevskog dvora.

Celetnom ulicom dolazi se na trg Starog mesta (Staroměstské náměstí).

Prag: Spomenik Jana Husa, delo L. Šalouna

Diokletijan, dar načelnika Saveza SKJ naređuju: ČOS — Rad Br. Matje Švigelja

Nasred trga postavljen je prekrasan Husov spomenik.

Na zapadnoj strani trga stoji glasovita Radnice (Magistrat) iz XIV veka. Tu je grob neznanog junaka.

Na pročelju tornja Radnice smješten je glasoviti Orloj (grčki Horologion, sat za ceo dan, 24 sata) iz XV veka. Svakog sata otvaraju se nad satom dva prozora na kojima se pojaviće Hrist sa 12 apostola a petao zakukureće.

Prag: Gradska većnica

Pored Orloja je bogati portal.

Premko Radnici stoji crkva zvana Przed Tinem. U toj crkvi služio je Jan Rokicana i krunisan Dorde Podjebratski.

U blizini je biblioteka grada Praga, a nedaleko kompleks univerzitetskih zgrada zvanih Clementinum sa univerzitetskom bibliotekom i zvezdanicom.

U Starom mjestu je hram sv. Helene, u kojem je propovedao Hus, Stalensko pozorište i staro židovsko groblje. Celo Staro mjesto odiše starinom. Njegove krivudave ulice i starinski trgovci odvode naše misli u prošlost, i silno nas impresioniraju, te zaboravljamo vreme.

Ako iz Starog mjeseta izademo na Vltavu, vidićemo pred sobom preko Vltave Hradčane i u levo na Petřinu 60 m visoki tornanj za razgledavanje. Iza tog tornja je sletište a ispod, baš kod same stanice uspinjače (Lanovka) Tiršev dom.

Ako se iz Starog mjeseta vratimo natrag u glavnu ulicu Na pržikope (Na grabama) videćemo pred sobom ogroman trg Vaclavske namešti sa spomenikom sv. Vlaha i Muzejom. Sa rampe Muzeja krasan je pogled. Treba razgledati Muzej i poči ulicom maršala Foša i Rigrov park, on je lep, i krasan je pogled sa njega. Vide se Nemačko pozorište i Vilsonova stanica. Na drugoj strani vide se tornjevi Sv. Ludmile. Ako se prema njima podje dolazi se do Trga mira. Tu je pozorište i Narodni dom. Sa Trga mira treba se tramvajem odvesti na Žižkov na Olšansko groblje i pokloniti se seni Tiršu i Figneru. Na povratku sa Trga mira Jugoslvenskom ulicom, Trgom Petra Oslaboditelja i Ječnom ulicom dolazi se na Karlov trg. Tu je Karlov, crkva Karla IV sa ogromnom kupolom. Tu je tehniku tu je deo medicinskog fakulteta. Tu je barokna zgrada za koju je narod govorio da je u njoj živio Faust. Zove se Faustov dom.

Višegradske ulice prolazi se pored manastira »Na Slovance« ili »U Emanzue, u kojem se nekad glagoljilo.

Bela gotska crkva sv. Petra i Pavla daje putokaz prema Višehradu. — Kraj crkve je groblje na kojem počivaju mnogi zasluzni Česi. Kad se pregleda Višehrad, valja se spustiti prema obali i poči obalom prema Narodnom divadlu. Uz put vidi se ogroman i prekrasan Palackov spomenik a preko Vltave Smihov a pred sobom kameni Karlov most, i u pozadini Hradčani.

Prag: (Hradčani) Zlatna ulica

Narodni divadlo (pozorište) završava prašku žulu kucavicu koja počinje, kako je već rečeno kod Prašne brane. Pred njim je Most legije koji vodi do Tirševog doma i do uspinjače na Petřinu.

Lepše je, nego uspinjačom, popeti se blagim serpentinama na Petřinu jer je stalno pred očima divna slika Vltave i Prag na obim obalama i Tiršev dom.

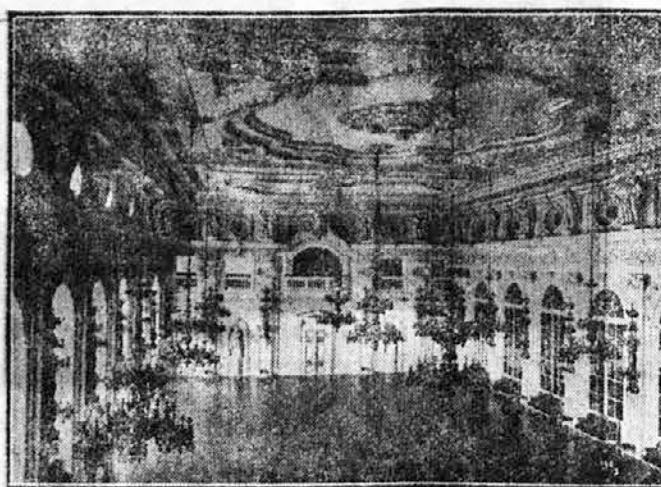
Na Petřinu je Roshledna, željezni toranj za razgledanje. Lift odvazi do njenog vrha, a može se i peške. Sa vrha kule je neizrecivo divan pogled na Prag i okolinu. Pred gledaocima leži i sletište. Teško je odvojiti oko od divnog prizora. U podnožju tornja je glasovita Libšerova ponorama »Obra na Karlovog mosta od Švedana«.

Hradčani toliko dominiraju Pragom da je vrlo lako pogoditi put do njih, bilo iz Starog mjeseta preko Karlovog mosta, tog starog kamenitog mosta sa kojeg je, kažu, Ivan Nepomuk bačen u Vltavu bilo preko Stefanskog mosta u Letne, ili pored Divadla preko Mosta legije i Smihova. Sa sviju strana je pristup lep i interesantan.

Hradčani su ispočetka bili drvena tvrđava, izidanu su u XI veku i onda je svaki vladar nešto na njima uradio.

Kad su Hradčani izgoreli, dao je ceo grad u XV veku opraviti najpre Ferdinand a onda Rudolf.

Kraljevski dvor je ogromna palata na tri sprata i sa divnim dvoranama od kojih je naročito luksuzna Španjolska dvorana na Hradčanima.

Prag: Španjolska dvorana na Hradčanima

ska i Vladislavova. Za vreme sleta moći će se prostorije grada razgledati.

Grad ima tri dvorišta. U trećem, potpuno restauriranom dvorištu nalazi se spomenik sv. Dorte koga je dao izliti Karlo IV.

Između trećeg dvorišta i trga sv. Dorda diže se u oblake velebna gotska katedrala sv. Vite. Na mestu na kojem stoji katedrala stajao je u X veku hram podignut od sv. Vlaha. Temelj katedrali udario je Karlo IV a dovršena je tek nedavno.

nanda, zvan Belveder iz XVI veka. U jednoj sali Belvedera nalaze se freske iz češke istorije.

Pred gradom je nadbiskupski dvor i Tehnički muzej.

Tek nekoliko koračaja od Tehničkog muzeja nalazi se crkva Loreta iz XVII veka. Vredi pogledati njezinu riznicu, ali još više vredi čuti kad 27 zvona i zvončića svakog sata sviraju jednu lepu marijansku pesmu.

Sa Hradčana je divna sletnja na Letni i odavde se može spustiti na VI-

zgodu u svome pregnuću i da nikada ne napuste sokolsku zastavu. Za one druge, koji ne znaju Sokolstvo, na sokolskim sletovima pruža se prilika da ga upoznaju, pa da mu posle pridru, osetivši snagu i vrednost onoga, za čim ono žudi.

Na sokolskim sletovima od značaja je i to, što na njima dolazi do harmoničnog izražaja i lepota tela i lepota duše. Slobodno se može reći, da su sokolski sletovi danas ono, što su nekada bile olimpijske igre antičkih Heleni.

Ima li što lepše nego videti čitavo more dece i ljudi kod kojih vladi jedna misao i nad kojima gospodari samo jedna volja.

Ima li negde lepšeg prizora od onog, kad sa zapovedničkog mosta odjeknu zvuci načelničke trube, kada od hiljade tela i od hiljade duša postane samo jedno telo s jednom dušom, tako da se malo posle svih pojedinačnih pokreti sliju u jedno ravnometerno, harmonično kretanje. Čitavo more Sokola — vežbača čini nam se kao neko više biće s jednim telom, jednom dušom i samo jednom voljom.

Važnost svoga toga pričini se čovjeku još većom, kad sazna, da se sav sokoski rad osniva na slobodnoj volji svakog pripadnika. Soko podnosi napore ne zato što mora, što ga na to neko goni, nego zato, što sam oseća potrebu za radom, a da taj rad bude koristan, zna, da mora biti složan i harmoničan.

Sokoli na svojim sletovima rade zato da ispunje svoju dužnost. Oni su svesni toga, da oni, kao pojedinci imaju vrlo malo značenje. Oni dobro znaju da prevagu nad pojedincima imaju celina.

Na sletovima susreću se braća iz raznih krajeva, tamo se nađe s braćom iz svih slovenskih zemalja. To sreća na zajedničkom poslu je od osobitog značaja, ono ima pravoklasnu važnost, jer se tamo mnogo nauči da bi se

označuju pravac. Najvažnije su Hradčani i Petřin na levoj obali Vltave, pa onda sama Vltava, a u centru grada Narodno pozorište i Prašna brana a prema Vinohradima ogromni spomenik sv. Vlaha i iza njega veličanstvena palata Muzeja.

Spomenuli smo na koje tačke se treba popeti da bi se video ceo Prag, spomenuli smo što je naročito vredno da se vidi. Naglašujemo da kroz Prag ne valja ići oboren glave, ne sa-

mo radi onog ogromnog saobraćaja koji bi mogao čoveka, kad ne bi pazio, stati i glave, nego radi onih mnogobrojnih dvinih baroknih fasada pored kojih ne valja prolaziti a da ih se ne razgleda dobro.

Kao potesne reči za Prag naročito podvlačim sledeća imena: Staro mjesto, Hradčani, Petřin, Vinohrada, Žižkov, Olšansko groblje, Kralovska obala, Tiršev dom i razume se sletište.

Franjo Malin — Novi Sad.

Značaj i važnost sokolskih sletova

Kao što svaka organizacija, ako hoće da živi, teži da što potpunije postigne svoj zadatak, tako isto i Sokolstvo želi da svoj rad proširi na što širi krug ljudi, svesno toga, da veliki broj pripadnika neke ideje, ne znači ništa ili vrlo malo, već da je od vrednosti samo ono što je svesno, što je nadahnuto čistom i zdravom sokolskom idejom.

Razne organizacije u ljudskom društvu, šire svoje ideje na razne načine, a Sokolstvo to čini na svojim skupovima — sletovima.

Sokolski sletovi su najmoćniji i najsnažniji rasadnici sokolske ideje i sokolske misli. Na njima se tek jasno može oceniti što je Sokolstvo i od koga je ono vrednost. Tu Sokolstvo pokazuje svoju moć i svu svoju životnu snagu. Posle svakog sleta broj članova raste, obrazuju se nova sokolska društva, a stara se osnetno pojačavaju i uvršćuju.

Prema rečima starog — istaknutog češkog Sokola J. Vanjičeka: »Sokolski sletovi, značajni su izmedu ostalog i po tome, što se na njima pruža prilika da vide, čuju i osete sokolsku misao — s jedne strane oni, koji je već znaju, koji joj već sliče, a s druge strane oni koji tu ideju ne znaju. Za prve sletske manifestacije pretstavljuju okupljenje, osvezavanje i snaženje. Oni treba da očvršnu u svome pregnuću i da nikada ne napuste sokolsku zastavu. Za one druge, koji ne znaju Sokolstvo, na sokolskim sletovima pruža se prilika da ga upoznaju, pa da mu posle pridru, osetivši snagu i vrednost onoga, za čim ono žudi.«

Sokolski sletovi imaju i tu moć i po tome su značajni, što skupljaju, što vezuju i što prestanju ujedinjuju. Na njih hitaju Sokoli iz raznih mestih i krajeva slovenskih zemalja, da prizvodenju svojih vežbi pokazuju ne samo njihovu lepotu, sadržinu u smislu pokreta i ideja, nego i to, da pomaže u svetu načinu slobodu, da u njemu sačuvaju fizičku, moralnu i duhovnu svezinu.

Sokolstvo dobrotljivo i podnosi pri poslu sve nedaće, jer smatra da mu je dužnost, da vazda daje za celinu napore ne tražeći zato nikakve nagrade, pa čak ni povale. U tom pravcu je stvorena stroga sokolska zapovest: »Nikada ne upotrebljuj Sokolstvo u ličnu korist.«

Sokolski sletovi imaju i tu moć i po tome su značajni, što skupljaju, što vezuju i što prestanju ujedinjuju. Na njih hitaju Sokoli iz raznih mestih i krajeva slovenskih zemalja, da prizvodenju svojih vežbi pokazuju ne samo njihovu lepotu, sadržinu u smislu pokreta i ideja, nego i to, da pomaže u svetu načinu slobodu, da u njemu sačuvaju fizičku, moralnu i duhovnu svezinu.

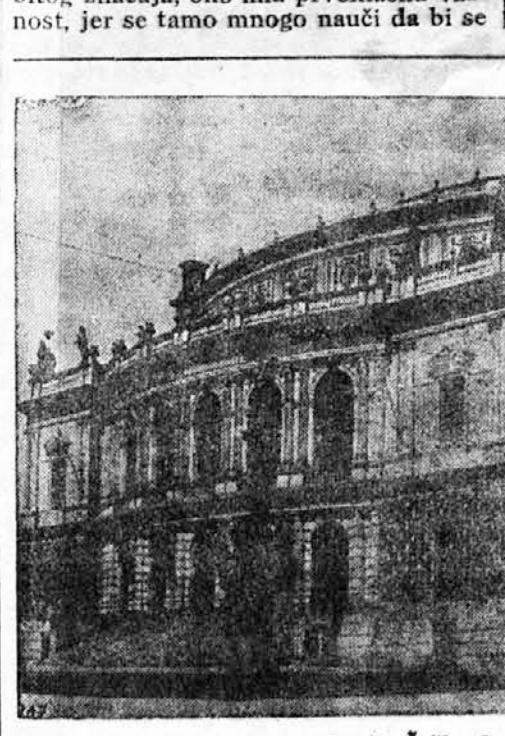
Zar o tome nisu dovoljan dokaz predratni i posleratni sletovi. Zar nije poznato, da su Sokoli iz male slobodne zemlje preleteli Savu i doleteli svojim braću, da u srcu drugog svog plemena pokaže celome svetu svoje bratstvo u belom Zagrebu 1906 i 1911 godine.

Slet hrvatskog Sokolstva 1911 godine je silna manifestacija jugoslovenske i slovenske svesti. Sokolska misao je i tada pod tudinom slavila svoj uspeh, dok je hiljade bratskih posmatrača obuzeo, nacionalni, jugoslovenski zanjan.

Zar nikada nismo čuli o onim zanosnim, osećajnim, divnim pričama, koje su se stvorile o bavljenju bratskih hrvatskih Sokola na malom slovenskom ostrvu, na slobodnoj erudi male slobodne države.

Zar nikada nismo čuli, da predstavnik srpskog Sokola u Beogradu 1911 godine pozdravljaju svoju sokolsku braću i želi dobrodošlicu hrvatskom, slovenačkom, češkom i poljskom Sokolu s ovim rečima: »Pridite, draga braćo, spustite svoja raširena krila i stanite sigurnom nogom na ovo najsvetijsje parč slovenske slobode.«

Zar nam nije poznato, da će uskoro sa svih strana, iz svih slovenskih zemalja doleteti slovenska jata i da će sleteti u starodrevni slovenski grad u slavni bratski zlatni Prag, da odnesu braću iskrene bratske sokolske pozdrave. Maticka Praha otvorice ponovo svoje veliko srce, zagrije i skupiti pod svoje snažno okrilje svoje ljubimice slovenske Sokole.

Prag: Češkoslovački parlament

tavu i tramvajem doći u Kralovsku oboru ili se može preko Štefanikova mosta da dode do Prašne brane.

Isto je tako vredno sputati se sa Hradčanima i u obrnutom pravcu t. j. Nerudovom ulicom na Malostranske namješći a odlati Ujezdom stići do Tirševog doma pa onda preko Mosta legije doći do Narodnog divadla pa da se i na taj način dode u prašku žulu kucavicu, koja ide od Narodnog divadla do Prašne brane a zove se Narodni tržište, Ulica 28. rujna Na pržkoj i Namješći republiki.

Ali vredi od Tirševog doma poći još nekoliko koračaja dalje pa doći u Kinskijev park (Kinskijev zahradu) u kojem je bogati etnografski muzej.

Svakako će Sokoli poći u Kralovsku oboru jer će tamo biti sokolska izložba koja će medu ostalim pokazivati i narodni i društveni život Praga 60-tih i 80-tih godina, i značenje sokolskog bratstva u privrednom životu, a a osim toga održaće se u njoj i narodne zabave. Divno će biti tim prekrasnim parkom šetati se po krasnoj letnoj noći. Možda će tamo biti i opet izložena osobita panorama Bitke kod Lipana, tog bratobušačkog rata između Taboričana i Pražana, uzroka češke propasti, poraza Hušitske slave i vlade češkoga naroda.

U Pragu se ne može zalistati jer ima toliko markantnih tačaka koje

Zato podimo, ne žalimo truda ni zamora. Skupimo se u zlatnom Pragu na hiljadu i neka iz mnogo hiljada duša odjekne naš bratski klijat. Celome svetu pokažimo naš sokolski rad, našu svest i našu čvrstu veru u veliku budućnost Sokolstva, a putem njega i celog Slovenstva.

Zar ne hitamo radosno kad znamo, da će na Hradčanima zaškrpati dvorska kapija, kad znamo da će iz hradčanskog dvorca isetati opet na sletište priznat, slavan i zaslužan čovek, prvi Sokol svoga naroda brat-otac Masarik da i ovoga puta izvrši smotru svih sokolskih napora, celog sokolskog rada. Doći će da vidi skupljene sinove slovenskih zemalja na zajedničkom slavlju i biće pozdravljen iskreno i toplo kao niko dosad. Iz svih sokolskih grupa odjeknuće snažno: Na zdar! Zdravo!

Kad bude prolazila sokolska povorka Karlov most opet će i ovoga puta da zadrhti, ali ne od tuge, već od radošću, od ushićenja zbog dragog teatra, njegovi lanci će tada iz duše zvezati, a Vltava će opet da raznosi

svojim valovima klijtanja slovenskih Sokola tako snažno da će ih čuti i naša nezaboravljena Mačuška sa dalekog prostranog severa — Rusija.

Zidine drevnog slovenskog grada, ako to ne učini niko drugi i ništa drugo, opet će prošlost da osveže, a ona će slovenske sinove poučiti, da se do poslednje kapi krv žrtvuju, da se više nikada ne ponovi prošlost, da se više nikako ne povrati ono, što je već dato prošlosti, jer je teško robovati. Zato treba svima silama očuvati ono što se tako lako gubi, a krvlju, morem napora, teško vraća, teško dobija sloboda.

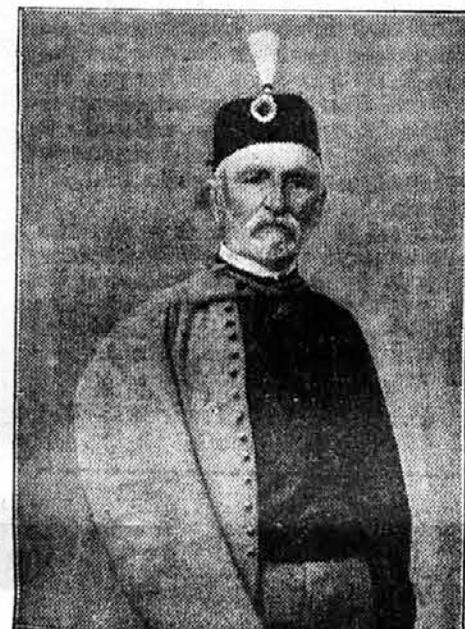
S kuću, s prozora zlatnoga Praga padaće kroz koji dan, čitave baštice cveća, kada ulicama pode svesokolska bratska povorka, padaće čitavi oblaci šarenih ruža od kojih će se ispljeti deveti po redu svesokolski venci, koji će još jednim idejnim obručem vezati braću, a za sve vreme dok se taj venac bude pleo iz svih sokolskih grupa odjekivaće gromko i snažno naš sokolski pozdrav: Na zdar! Zole!

Miloš Svirčević — Subotica.

Jedna naša 100 godišnjica

U jubilarnoj sokolskoj godini kada proslavljaju stotu obljetnicu rođenja utemeljaća Sokolstva dr. Miroslava Tirša i ne setimo se, da jednaki jubilej imademo i u našim jugoslovenskim sokolskim redovima.

Naime iste godine — 1832 — kada se rodio dr. Miroslav Tirš, rodio se i jedan od utemeljaća Sokolstva na teritoriji današnje naše države brat Stevo Todorović.

Brat Stevo Todorović

I u času kad slavimo 100-godišnjicu rođenja dr. Miroslava Tirša, dužnost nam je da se setimo velikog nacionalnog radnika našeg brata Steva Todorovića, koji je markantna pojавa u historiji našeg naroda.

Poznali smo ga još iz vremena dok su na teritoriji današnje naše države postojala tri Sokolstva. Sećamo ga se predratnih zagrebačkih sletova Hrvatskog Sokolstva, gde smo mu se već onda divili kao najstarijem Sokolu na Jugu — Tirševom savremeniku. Znali smo ga kao prvog osnivača i pokretača Sokolstva u tadašnjoj Kraljevini Srbiji, a promatrali smo ga i na jednoj od saveznih skupština bivšeg Jugoslovenskog sokolskog Saveza, gde je s najvećim zanimanjem pratio rasprave jugoslovenskog Sokolstva. Izmeđivali smo s njime misli o svem onom što je do tada Sokolstvo uradio i koji je njegov poziv u ujedinjenju domovini. I u toj izmeni misli setili smo se svih onih naših kulturnih radnika, koji su kroz tolike decenije svoga života preživeli tako mnogo groznih časova, pa opet doživeli lepo doba napretka, žalosti i veselja jugoslovenskog naroda. Gledali smo ga uvek u našoj sredini sa nekim poštovanjem, a naročito kad bi unatoč svoje poodmakle životne dobe čvrst duhom, krepak telom, bodoši na istrajan rad za velike sokolske ideale.

Poštivalo ga staro i mlađe i to baš gledom na njegov svestrani nacionalni rad, a koji ga je podigao tako visoko, da je u današnjem našoj prestonici bio jedna od najmarkantnijih ličnosti.

I dan današnji ne samo u sokolskim redovima, već i u redovima kulturnih radnika s poštovanjem govori se o radu brata Steva Todorovića, a to sve za to, jer se njega još pre našeg ujedinjenja smatralo jednim od kamenih temeljaca na zgradu obnovljene srpske kulture. Ime brata Steva Todorovića gledom na njegov rad i dalekovidne poglede u kulturnim i nacionalnim nastajanjima onoga doba kao kristal blešti se medu slavnim imenima onih ljudi, koji su u doba napretka srpske kulture snažno krenuli napred na svima poljima kulturnoga rada.

Ante Brozović — Beograd

Sokolice — Sokoli!

Ne pozabite posetiti!

Avtomatični buffet „DAJ-DAM“

V LJUBLJANI, ALEKSANDROVA CESTA

v palači „Viktoria“

Dužina vežbanja u svetlosti glavnijih antropometrijskih mera

(Rad iz lekarske sekcije Sokolskog društva Beograd I)

Jedno od pomoćnih sredstava, kojima se lekar služi da prati i proučava bolesti, bilo posebni uticaj telesnog vežbanja na čovečje telo, kao i promene, koje ove vežbe na razvijanje tela vrše, jeste antropometrija. Antropometrijska merenja dozvoljavaju mu da uporedi sastav i razvitak pojedinih delova tela vežbača u raznim periodima vežbanja, kao i sastav i razvitak tela između pojedinih grupa vežbača. U izvesnim slučajevima ove mere pomažu i da se oceni sposobnost pojedinaca za izvesnu specijalnu vrstu sporta.

Na osnovu ovih mera, a posle dugog iskustva, postavljene su i izvesne norme i formule u međusobnom odnosu pojedinih delova čovečjeg tela.

Tako je postavljeno pravilo — Keže (Quegelet), Broka (Broca) — da normalno razvijeni čovek treba da teži onoliko kila koliko centimetara njegova visina prelazi jedan metar. Obim prisiju po Frelihu (Fröhlich) treba pri udisaju da iznosi polovinu čovečje visine, a razlika obima prisiju pri izdaju i udisaju treba da bude normalno 7 cm. Krimel (Krümel) je na osnovu ovih mera odredio tipove telesnog sastava kod pojedinih sportskih grana, a Kolrauh (Kolrauch) je postavio 15 sportskih tipova u pogledu njihove telesne grade za pojedine sportove. Pinje (Pignet), Kaup, Ror (Rohr) i drugi su iz pojedinih antropometrijskih brojeva sastavili formule za ocenu telesne razvijenosti i Pinje-ova brojka i sada se upotrebljava kod francuske vojske pri regrutovanju za ocenu sposobnosti.

Ali sva ova pravila i formule, kako se to dočnije pokazalo, pretstavljaju samo suve brojke i mogu jedino da posluže pod izvesnim uslovima kao merilo i kontrola fizičke razvijenosti čovečjeg tela. Definitivna qdluka o zdravstvenom stanju jedne osobe i njene sposobnosti za telesnu vežbu može se doneti tek posle detaljnog pregleda i drugih telesnih organa. Sem toga razne, nacionalne, klimatske socijalne i druge prilike igraju i kod oblike čovečjeg tela veliku ulogu, te i one u nekoliko smanjuju vrednost norma, postavljenih isključivo na antropometrijskim merama. Kolrauh koji je vršio antropometrijska merenja kod učešnika IX olimpijadi u Amsterdamu 1928 došao je do zaključka, da je uspeh telesnog rada zaista zavisao od konstitucije tela, ali ni u kom slučaju nije glavni momenat, već da je fiziološki

kvalitet organa, temperamenat, karakter jednog vežbača mnogo važniji činilac u tome pogledu. Tek kod istih fizioloških i psihičkih osobina može povoljnija grada tela da odluci. Lefrou (Lefrou) je utvrdio da se Pinje-ova brojka kod kolonijalnih trupa mora izbaciti iz upotrebe, jer dopušta mnoge netačnosti, koje se detaljnijim pregledom docnije konstatuju.

Ali pored svih ovih ograničenja ipak su i danas mere čovečjeg tela i pojedinih njegovih delova kod sportskih disciplina u velikoj upotrebi. Sa sigurnošću može se reći, da ona predstavljaju osobitu važnost pri kontroli uvežbanosti (treninga) kod svih sportskih grana.

Od mera, koje u oblasti antropometrije spadaju, predviđene su u lekarskom listu za naše sokolske organizacije samo nekoliko najglavnijih: visina, težina, obim prisiju sa kapacitetom, obim ekstremiteta i Pinje-ova brojka. Iako ove mere ne mogu da posluže za detaljna antropometrijska ispitivanja, ipak su one dovoljne da nam donekle pruže sliku razvijenosti naših vežbača, i u neku ruku do kažu uticaj sistema sokolskog vežbanja na razvijenost čovečjeg tela. Ponavljamo da, na osnovu gore izloženih činjenica, ove brojke ne možemo primiti kao apsolutne, niti na osnovu njih donositi punovažne zaključke. Rezultati, koji iz njih proizlaze, mogu jedino poslužiti kao prilog daljnjih i dubljih proučavanja.

Naš zadatak sastoji se u tome, da s antropometrijskim meraama, s kojima raspolazemo o našim vežbačima, upoređimo telesnu razvijenost starijih i mlađih vežbača, t. j. vežbača koji duže vreme vežbaju s onima koji kraće vreme vežbaju, a zatim da ove mere osmotrimo s gledišta utvrđenih normi o odnosu pojedinih mera kod normalno razvijenog čovečjeg tela.

Merena su vršena prilikom opšteg pregleda vežbača za vreme časova vežbanja. Obim ekstremiteta meren je u opruženom stavu. Granice vremena vežbanja variraju donekle kod svake grupe tako, da se u svakom periodu vremena pokaže što približnji broj pregledanih vežbača, jer ako se o tome ne bi vodilo računa, rezultati bi bili mnogo dalje od stvarnosti, nego što su ovim grupisanjem dobiveni.

Sledeće tabele pokazuju prosečan broj pojedinih mera kod dotočnih grupa u označenom periodu vremena:

Članovi

Tabela I

Koliko vežba	Broj pregledanih	Težina	Visina	Obim prisiju		Kapacitet	Obim ekstremiteta								Kaup	Pinje
				exp.	ins.		bd	bs	ad	as	fd	fs	cd	cs		
Više od 3 godine	61	64	171	82	91	9	26'4	25'9	25'9	25'6	48'5	48'5	34'5	34	2'19	25
Od 3 do 1 godine	55	63	169	80	87	7	24'5	24'4	24'3	24'3	46'4	46'4	33'3	33'1	2'20	26
Manje od 1 godine	62	60	164	79	86	7	24'5	24'3	24'5	24	44'8	44'8	31'9	31'4	2'23	25

Naraštaj

Tabela II

Koliko vežba	Broj pregledanih	Težina	Visina	Obim prisiju		Kapacitet	Obim ekstremiteta								Kaup	Pinje
				exp.	ins.		bd	bs	ad	as	fd	fs	cd	cs		
Više od 1 godine	68	53	161	75	83	8	23'3	23'2	23'3	23'2	44'8	44'5	32'2	32'2		
Manje od 1 godine	92	42	159	63	70	7	23'2	22'5	23'2	23'8	45'4	45'6	32'6	32'7		

Članice

Tabela III

Koliko vežba	Broj pregledanih	Težina	Visina	Obim prisiju		Kapacitet	Obim ekstremiteta								Kaup	Pinje

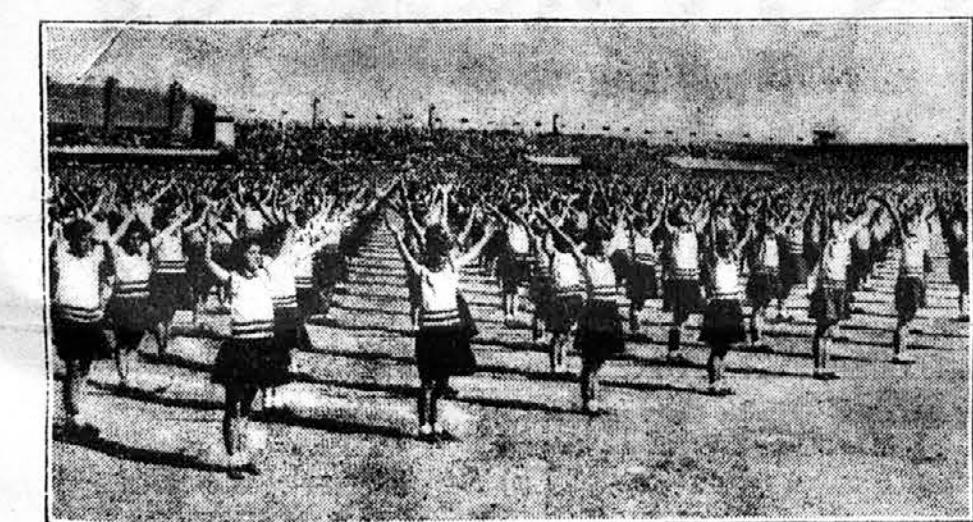

Predsednik Republike, brat T. G. Masarik, u pratinji staroste ČOS brata dr. Bukovskog dolazi na sletište

»Vrhovina«. Nakon otpevanih pesama recitirao je Václav Vidra Djikovu pesmu: »Vlaj vlajko vlaj«, nakon čega je muzika otsvirala državnu himnu.

Više odjeljenje vratilo se iza toga u garderobe, dok se niže odjeljenje formiralo u kolone te napravilo rastup za svoje vežbe. Gledaccima pružao se tada lep pogled na polje belo-plavocrvenog šarenila. Vežbe, koje su zajedno vežbali daci i dakinje nižeg odjeljenja, skoro 8000 na broju, bile su veoma efektne; imaju uvod, tri dela i dva prelaza. Vežbe je sastavila s. prof. Jarmila Prokešova-Evaldova, bivša načelnica Sokola Hrudim.

Za nižim odjeljenjem nastupili su Jugosloveni, daci i dakinje učiteljske škole iz Skoplja, njih 174, burno pozdravljeni. Njihove vežbe bile su veoma žive, pune temperamenta i nacionalnih motiva, osobito raznih kola. Šteta je samo, što je ova grupa za ogromno vežbalište bila premalena. Autor vežbi je profesor televize brat Sokolovski, rodom Čeh.

Vežbe dakinja ČOS („Jas“)

Sletske vesti

CTVORENJE SLETSKE IZLOŽBE

U subotu obavljeno je pre podne u centralnoj dvorani industrijske palate svečano otvorenje sletske izložbe, koja ove godine ima naročito značenje zbog sokolskog jubileja. Pored vanredno zanimljivog pregleda stanja Sokolstva i njegove velike misije među slovenskim narodima izložba prikazuje dokumentima, slikama, spomen predmetima također i čitav istorijski razvoj Sokolstva. Svečanom otvorenju prisustvovali su predsednik ministarskog saveta Udržal, ministar vojske

dr. Viškovski, ministar unutarnjih deli i III zamjenik staroste ČOS brat dr. Juraj Slavik, s. Renata Tirševa i mnogo drugih odličnih gostiju. Svečanost otvorio je orkestar vinogradskog Sokola s uverturom iz Smetanove opere »Poljubac», nakon čega je predstavljen izložbenog odbora brat dr. Sauer pozdravio prisutne odlične goste, izloživši tom prigodom i svrhu izložbe.

Nato je uzeo reč ministar predsednik Udržal, koji se u ime vlade zahvalio na pozdravu, te je izneo važnost Sokolstva za napredak naroda, te da i ovom izložbom Sokolstvo pokazuje svoju svestranost. Za grad Prag go-

vorio je sam primator dr. Baksa, a za predsedništvo praškog velesajma g. Hadrbolec. Kao posljednji govorio je starešina ČOS br. dr. Bukovski, koji je među ostalim spomenuo, da je svrha izložbe da pokaže narodu i stranom svetu, ne samo to što je do sada Sokolstvo za narod učinilo, nego i to, što Sokolstvo danas znači svome narodu. Pored istorijskog i kulturnog dela, izložba obasija i neku vrst gospodarskog velesajma, na kojem su izložili svih dobavljači jedinica ČOS.

Već pri letimčnom, površnom pregledu vidi se s koliko ljubavi i muke je ova izložba aranžirana, te je zbijala jak dokaz sokolske energije. Centralna dvorana posvećena je uspomeni dr. Miroslava Tirša. U njezinoj sredini dominira veliko poprsje genijalnog osnivača Sokolstva, a oko njega

ske. Goste će na stanicu dočekati počasna četa, dalje zastupnici češkoslovačke vlade, delegacija oficira i Sokolstva. Vojska glazba nakon dolaska zajedničkog specijalnog voza otsvirće državne himne rumunsku, jugoslovensku i češkoslovačku. Posle oficijelnog pozdrava i pregleda počasne čete formiraće se povorka kroz Prag i to preko Vaclavskog trga i kroz Narodnu ulicu. Kao prvi ići će jugoslovenska vojska sa svojom muzikom, za njom rumunска, za ovom češka počasna četa sa svojom muzikom, a na koncu sokolska muzika sa Sokolima. Kod Narodnog divadla povorka se razilazi i rumunski vojnici odveče se specijalnom garniturem tramvaja, koja će ih čekati na Masarikovem nabrežju na Pohorje, gde će biti smešteni u kasarni 151 artil. puka, jugoslovenski

vežbe, koji dolaze u Prag da vide slet i da se upoznaju sa Sokolstvom i njegovim telovežbenim sistemom.

PROMET TRAMVAJA ZA VREME SLETA

Pisali smo već o pripremama koje čini direkcija praškog tramvaja za sletske dane, a koliko su sve te pripreme opravdane, pokazuju broj putnika na dan 5. juna (nastup praške školske dece grada Praga), kad se tramvajem prevezlo preko pola milijona ljudi, koji su za vožnju platili preko 600.000 Kč. Naredne nedelje pak 12. juna na dan nastupa sokolske dece praških župa) bilo je tramvajskih putnika 710.000, koji su za vožnju platili oko 830.000 Kč. Izgleda dakle, da će se ovaj broj za vreme glavnih sletskih dana povisiti

Slet sokolskog dašiva ČOS: počast državnoj zastavi

u pet odjeljenja svrstani su svi predmeti, koji su u bilo kakvoj vezi s Tiršem. Pored toga na hodnicima oko »Tirševih soba« izloženi su dokumenti i slike, koji nam pokazuju dobu u kojoj je Tirš živeo i radio. U desnom krilu palate, u dve sobe, vidimo kako su se formirale sokolske legije i kako su i za vreme rata Sokoli vežbali. U levom krilu palate nalazi se izložba župa, koja prikazuje razvoj i stanje češkoslovačkog Sokolstva. Veoma ukusna, lepo i pregledno aranžirana je i izložba jugoslovenskog Sokolstva. O samoj razdeobi izložbe već smo pisali, a detaljnije opisali smo samu izložbu i pojedine njezine delove u jednom od narednih brojeva.

JUGOSLOVENSKA I RUMUNSKA VOJSKA NA SLETU

Kako smo već javili, sudjelovaće na sletu i jugoslovenska i rumunska vojska. Sada je tačno određen program njihovog boravka u Pragu. Dne 4. jula između 8 i 9 sati ujutro stižu u Prag, zajedničkim specijalnim vozom iz Tisavice dve čete rumunske vojske (raznih robova oružja) u ukupnom broju od 200 vojnika i dve čete jugoslovenske vojske sa 280 vojnika na Wilsonov kolodvor. Istim vozom dolazi i generalitet jugoslovenske i rumunske voj-

vojnici pak, praćeni češkom počasnom četom, profi će preko Mosta legija u kasarnu generala Štefanika. Oba odreda vojske doći će na slet u punoj ratnoj spreći. Popodne, na dan dolaska, vojnici će kao gosti prisustvovati sletskom nastupu. Narednog dana 5. jula pre podne prisustvovaće takmičenjima češkoslovačke vojske, a popodne razgledaće u grupama po trideset vojnika Prag. Pored jednog oficira i nekoliko podoficira, biće svakoj grupi dodjeljeno i nekoliko vojnika koji vladaju jezikom gostiju. Na dan 6. jula pre podne učestvovaće ova odreda vojske u svečanoj povorci, a posle podne nastupiće na sletištu.

KONCERT JUGOSLOVENSKOG AKADEMSKOG KLUBA »MLADOST-BALKAN« U PRAGU

Naš poznati i odlični zbor Jugoslavenskog akademskog kluba »Mladost-Balkan« iz Zagreba prirediće dne 6. jula u Pragu u Obecnom domu (Smotanina ulica) u 8.30 časova naveče svecani koncert pod pokroviteljstvom našeg praškog poslanika g. dr. Prvišlava Grisogona. Skrećemo ovim pažnjom naročito našoj braći i sestrama da posete koncert ovog našeg zaslужnog i uvaženog pevačkog zborna.

OSVETLJENJE PRAGA ZA VREME SLETA

Za vreme sleta biće iluminirane noću sledeće imponantne palate i crkve: Tinska crkva, crkva sv. Salvatora, Narodni dvor, vodovod, hidroelektrarna na Stvanici, Nacionalni muzej, Hradčani, Wilsonov koledvor i još neki druge zgrade. Od spomenika i mostova biće iluminirani Husov spomenik i Karlov most.

ZVUČNA AB FILM APARATURA NA SLETIŠTU

U subotu 11. o. m. stigla je u Prag iz Berlina najnovija AB film aparatura za snimanje, a u nedelju 12. o. m. već su bili snimani nastupi sokolske dece. Po snimci — kako slike tako i zvukovi — uspeli su veoma dobro pa će ovaj grandiozni film, prvi kolektivni kulturni zvučni film, biti velika atrakcija i najživljija propaganda za Sokolstvo.

VEĆERNJE PRIREDBE NA SAJMIŠTU

Pored sletske sokolske izložbe biće, za vreme sleta u Pragu, i mnogo drugih zanimljivih priredaba i atrakcija. U prvom redu su to večernje sokolske priredbe i zabave. Priredivački odbor naime aranžiraće koncerte, jahačke produkcije, prikazivanje slovenskih plesova, vatromete i osvetljenu fontanu. Ulaznina je Kč 2'40, a za vatromet Kč 3'60.

KANADSKI UČITELJI TELOVEŽBE NA SLETIŠTU

Od 2. do 7. jula boraviće u Pragu grupa od 30 kanadskih učitelja te-

na skoro 1.000.000 putnika, a prema tome inkaso će zastalno premašiti milijon Kč.

BATJINA SLUŽBA NA SLETIŠTU

Ne samo u reklamne svrhe, nego i da pokaže svoju odanost sokolskoj ideji, poznata firma Batja organizovće na sletištu radionice za goste i članstvo, u kojima će male opravke na cipelima vršiti besplatno, a veće uz cenu koštanja materijala. Za umorno članstvo pripremice kupanje nogu u toploj vodi, a u garderobama za članice biće na raspolaženje cela krojačka radnja.

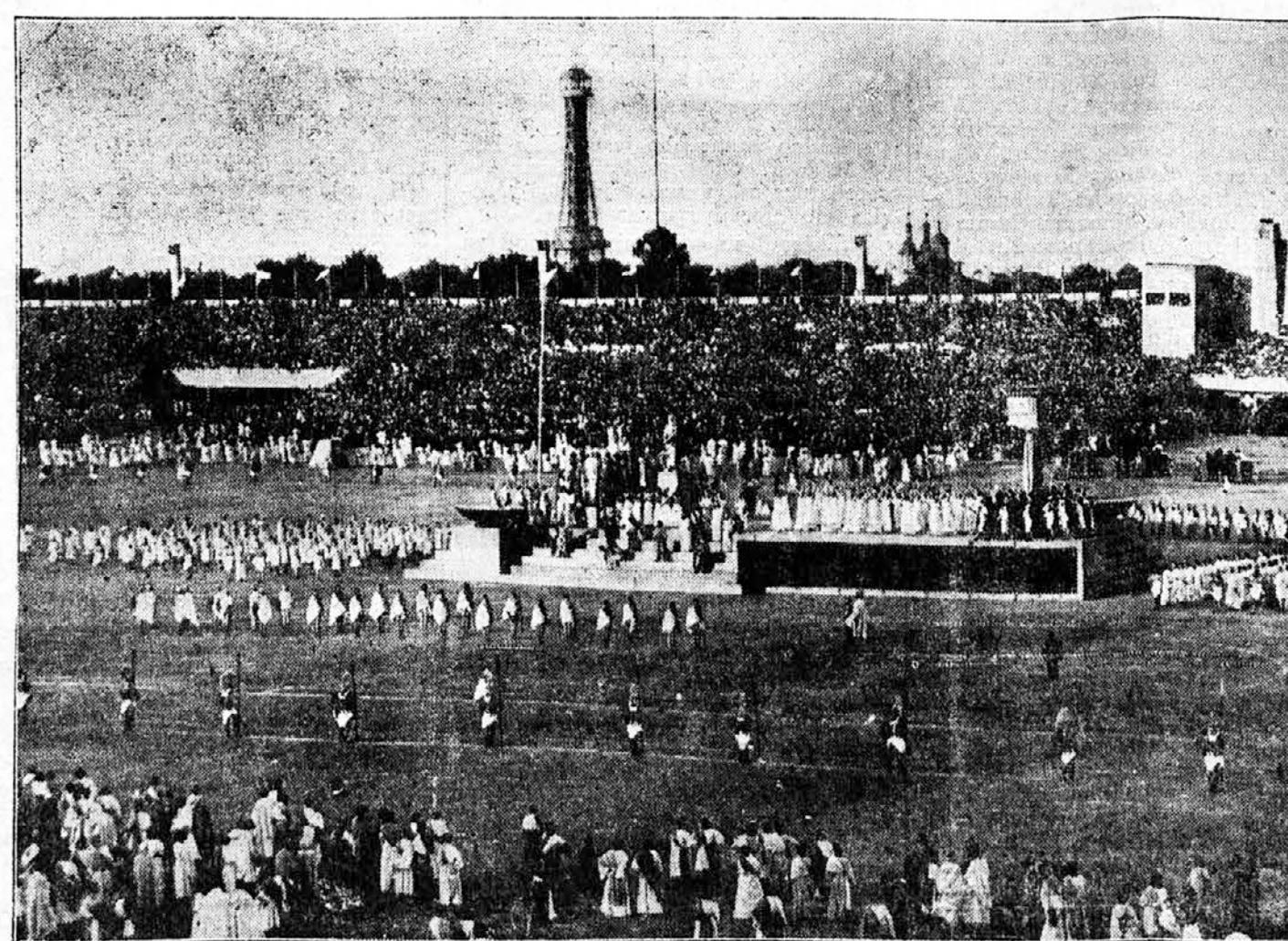
DOLAZAK NAJVEĆE GRUPE SOKOLSTVA IZ AMERIKE

Sa dva specijalna vlaka dovezli su se 16. juna naveče na Wilsonov kolodvor češki Sokoli iz Amerike, njih preko 700 na broju. Već oko 17. časova bilo je pred Wilsonovim kolodvorom masa sveta, da čovek nije mogao ni proći i oko 18. časova, malo pre dolaska vlaka, bio je pun i sam Vaclavski trg publike koja je čelela da pozdravi dragu braću i sestre iz daleke Amerike. Puni su bili i svri prozori okolnih palata a na stepenicama kod Narodnog muzeja bila je tako reči glava do glave. Gosti je čekala počasna sokolska četa sa dve glazbe. Nakon otsviranih himna američke i češkoslovačke goste je pozdravio starešina ČOS br. dr. Bukovski, u ime mesne opštine praške saveznice Martinec, a za Narodni savet redaktor Hejret. Svima se zahvalio voda ekspedicije br. Jaro Jelinek. Nakon pozdrava formirala se impozantna povorka koja je krenula preko Vaclavskog trga, kroz Narodnu ulicu, preko Mosta legije u Tiršev dem, gde je goste još jednom toplo pozdravio br. dr. Bukovski. Svuda kuda je povorka prolazila bila je od publike srdačno pozdravljana.

INTERES INOSTRANSTVA ZA SVESOKOLSKI SLET U PRAGU

Na svečanosti IX svesokolskog sleta u Pragu šalje katalonski gimnastički savez iz Barcelone ekspediciju od 30 članova, koja će u Prag doputovati autobusom, a u Pragu će boraviti pod svojim šatorima. Nadalje je prijavljeno 20 članova ekspedicije rumunskih gimnazijalaca, zatim 28 članova Societatea de Gimnastica Sport si Muzika iz Jasa, te ekspedicija od 30 članova iz Litve. Dne 25. o. m. stiže u Prag od 15 do 20 članova gimnastičkog saveza iz Estonije. Iz Indije pak stiže će na slet u Prag indijski delegat pri Društvu naroda u Ženevi A. C. Chaterjee sa spodom.

Naročito velik interes za slet u Pragu vlada u inostranoj štampi. Tako je već naveden dolazak naročitih predstavnika štampe iz Albanije, Australije, Bugarske, Belgije, Nemačke, Ugarske, Austrije, Holandije, Poljske, Španije i Švicarske.

Prizor iz sletske scene »Tiršev san«

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Još o novom starešini čos

Brat František Erben, poznati sokolski borac i bivši voda ruskoga Sokolstva u preratno doba, napisao je prilikom izbora novoga starešine ČOS br. dr. Stanislava Bokovskoga u svojem listu »Telovežba« članak o novome starosti, u kome među ostalim veli, kako i gde je upoznao sadašnjeg starešinu ČOS brata dr. Bokovskog.

Bilo je to godine 1907., piše brat Erben, kada sam imao zadaću da izvršim po celoj Moravskoj pregled sokolskih društava što se tiče priprema za V svesokolski slet u Pragu. Na ovom putu stigao sam i u mesto Viškov, gde sam, naravno, posetio i sokolanu. Između sviju vežbača, moju najveću pozornost uzbudjavao je mladi brat Ziga Čermak, koji se je u ono vreme sa svom revnoinom spremao za utakmice u nižem deljenju na svesokolskom sletu. Iako br. Čermak po godinama nije zauzimao prvo mesto među vežbačima, ipak ih je premašio za ceo razred, naročito što se tiče spreme za sprovedbu svojih vežbača. Ali onog dana doznao sam od tadašnjega načelnika društva u Viškovu, da brat Čermak zapravo nije Čermak, nego da se zove sasvim drukčije, ali zbog zabrane, izdane od strane austrijske vlasti, da studenti-gimnazijali ne smeju da rade u Sokolu, pod imenom brata Čermaka krio se brat Stanislav Bokovski. Sadašnji starešina ČOS je dakle već u onim preranim prilikama pristiskao koji se je vršio nad slovenskim narodima u bivšoj Austriji imao dosta odvražnosti, da je u onako maloj varošici, kao što je tada bio Viškov, pod tudem imenom pohadao sokolske vežbe, takmiči se i na sletu u Pragu, gde je između tolikog broja utakmica iz čitave ČOS postigao u nižem deljenju 14 mesto sa više od 84% svih postiživih tačaka. — Brat dr. Bokovski, koji je svršivši viškovski gimnaziju pristupio u matično društvo Praškoga Sokola zbog produženja svojih medicinskih studija na praškom univerzitetu, takmičio se je i u VI međusletskim utakmicama ČOS 1909. godine pa i na VI svesokolskom sletu u Pragu 1912. godine; tada, razume se, u višem deljenju, gde je uvek postizavao lepe rezultate.

0 umrlom braču inž. Drijaku

U zadnjem broju našeg lista doneli smo kratku vest, da je pre samog sleta umro projektant ogromnog sokolskog stadiona na Strahovskim Lomima za svesokolski slet, brat inženjer Alojzije Drijak, profesor i arhitekt, poznat u krugu praških stručnjaka za visoke zgrade. Brat Drijak nije postavio sebi velik i trajan spomenik samo sa svojim zgradama u Pragu i po drugim českoslovačkim gradovima, te svojim radom kao profesor na tehničkoj velikoj školi i kao stručnjak u pitanju sokolskih sletskih zgrada, nego je takođe uvek pokazivao i veoma duboko razumevanje za sav umetnički život. Još u preratno vreme brat Drijak stupio je u građevinski odbor ČOS, koji mu je bio poverio tešku zadaću da dočišće ureši vežbalište VI svesokolskog sleta. Oni, koji su tada imali prilike da učestvuju tom sletu, dobro se sećaju, kako je bio jednostavno ali ipak u svim potaknostima umetnički ukrašen veliki stadion na Letnici, u starogrčkom slogu, pošto se je u sletskim danima imala izvaditi čuvana sletska scena »Marathon«. A tada bilo je potrebno da i sletište samo poda odgovarajući okvir toj velebnjoj sceni. Brat Drijak je izvršio tada svoju zadaću u svakom pogledu besprekorno i česno. U ono doba vodstvo građevinskog odske ČOS bilo je još u rukama brata prof. inž. Ludvika Čižeka, profesora na češkoj tehničkoj visokoj školi u Pragu, a brat Drijak bio je takoreči njegov dak i kasnije saradnik velikih kvaliteta. U posle rata, u slobodnoj Českoslovačkoj, brat Drijak ostao je član savezne građevinskega odske te je u velikoj meri pripomogao, da je bilo i sletište VII. i VIII. sleta u svakom pogledu pravilno i lepo ukraseno. Kasnije, kada je ministarstvo za javne radove izdalo raspis za definitivni izradu Strahovskih Loma za državni stadion, brat Drijak dobio je za svoje osnove i načre prvu nagradu i baš za sadašnji svesokolski slet počelo je s postepenim izgradnjom permanentnih tribina i staciona za velike i manje sletove, kao i za vojničke utakmice. Međutim, rad brata Drijaka seže i dalje. Odmah iz VI sleta, već 1912. godine osnovan je njegovom pobodom u okviru ČOS posebni umetnički odske, kojemu je bila zadaća, da u skladu sa sokolskim radom i tradicijama vodi brigu i u umetničkom pogledu podlizajne sokolana, sletišta, i t. d. On sam, kao predsednik, vodio je taj odske do svoje prerane smrti, te je oko sebe okupio ceo niz umetnika iz sokolskih redova, koji su odske nekako udarili jedinstveni pravac sokolske umetnosti i tako

ostvarili mnogo veoma lepih radova. Održana je i jedna umetnička izložba sokolskih umetnika u Gradskoj kući u Pragu i to s potpunim uspehom. Baš u poslednje doba umetnički odske proširio se i na krugove iz muzičke struke, na kompozitoru, ali br. Drijak, koji je udario temelje celokupnom radu tog takoreči svojeg odske nije imao više prilike da vidi i daljnje uspehe tog svog rada. Umro je, jedva prekoraciši 60 godinu života.

Slet sokolskih župa u Brnu

Obe sokolske župe u Brnu, takozvana II (Vaničkova) i Malahova, predile su zajedno 12 juna svoj župski slet u Brnu, da i one kao celina svečano i časno proslave 100 godišnjicu Tirševog rođenja. Pre zajedničkog sleta, društva i okruzi održali su svuda svoje manje nastupe, već tamo videlo se, da će i župski slet što se tiče broja učesnika i same kakvoće, biti vanredno lepo i uspešno sproveden. Za samo mesto župskoga sleta bilo je određeno najpogodnije mesto u samom Brnu, i to veliki i krasni stadion Sokola I. Naravna stvar, da je slet bio obavezatan samo za naraštaj i članstvo, a nikako za decu sviju društava. Program bio je sastavljen ovako: pre podne kušnje na stadionu, posle podne najpre povorka po Brnu, a onda župska vežba opet na stadionu. U povoreci samoj bilo je 1276 članova u odori, 927 članica takođe u svecanoj odori, dalje 518 naraštajaca i 699 naraštajki te 227 legionara. Zastava je bilo 58. Povorku su veoma srdačno pozdravljali svuda po gradu, dok nije stigla na letovište, gde je bilo razlaz. Međutim stadion se napunio gledaocima do poslednjeg mesta, tako da Brno već dugo nije video ovako velikog sokolskog nastupa, i što se tiče vežbača kao i gledalača. Program je počeo vežbama naraštajki, koje su vežbale s vencima sletske vežbe za Prag veoma lepo; vežbalo ih je 756. Sledila je zatim tačka luke atletike članova i članica i to: u trčanju, skoku i t. d. Nakon toga odvežbali su sasvim uspešno i dobro naraštaj, koji je bilo 732, svoje vežbe s bleštećim motkama, a dalje sledile su stafete članova i članica. Kod članica pobedila je župska stafeta Mahalove župe, kod članova ona od II župe. Sledеća tačka, kada je vežbalo 216 članica svoja kruženja sa čunjevima, uspela je odlično. To je ujedno i posebna tačka članica ČOS za slet. Zatim je odigrana utakmica u hazeni između dvoje sokolskih društava, koju su gledaoći posmatrali živim zanimanjem. Nato su nastupile uzorne vrste na spravama. U vrsti Sokola Brno I bila su i braća Hudec i Gajdoš. Starija braća pak nastupila su u vežbama sa motkama; bilo ih je 291. Poslednje dve tačke bile su proste vežbe članica i članova s praškim vežbama; članica je nastupilo 1370, članova 1166; i jedni i drugi svojim vežbama pobrali su vrlo lepe uspeh.

20 godišnjica Sokolskog društva Okriško

U Okriškomu nije Sokolsko društvo bogzna kako brojno, ali ipak je već slavilo svoju 20. godišnjicu. Bilo je to 1912. godine, kada su rodoljubi u tom moravskom naselju osnovali sokolsku jedinicu sa svim kategorijama vežbača, a počeli su vežbati i naraštajci i to pod vodstvom brata prednjaka Jana Širovog, sadašnjeg načelnika glavnog generalnog štaba českoslovačke vojske, koji je u ono vreme živeo u ne-dalekom gradu Tržebiću te je svake nedelje po tri puta na svom biciklu prevelio put u Okriško, da tamо vežba mladi sokolski naraštaj. A svake nedelje išli bi svi naraštajci u Tržebić, da i tamo, u bratskom drugarskom krugu tržebičkih naraštajaca, nastave vežbanje. Danas, kad društvo svečano slavi svoj jubilej, spominju se svih onog doba a mnogi naraštajci iz prvih godina okriškoga društva postali su pod uticajem dobrog odgoja brata Širovog odlični časnici domaćeg i drugih sokolskih društava.

Otkriće spomen-ploče Tiršu u Beču

U Tirševoj dvorani Narodnog doma u XV bečkom srezu otkrivena je na uspomenu 100 godišnjice rođenja dr. Miroslava Tirša spomen-ploča u obliku reljefa. Ta ploča prva je u Beču i na teritoriji austrijske republike, gde, kako je poznato, živi veoma mnogo Čehoslovaka. Nacrte i sav rad oko izrade ploče izvršili su braća Majer i Vitska, članovi sokolskoga društva Beč XV, te ju opremili i sa prigodnim napisom. Za vreme otkrića svečanu reč održao je tajnik austrijske sokolske župe, učlanjene u ČOS, brat L. Červinka. U isti mah razvijena je i za-stava spomenutog društva.

Još o Tirševim proslavama

Na veoma originalan način proslavila je sokolska župa Podripska Tiršev jubilej. U svom delokrugu ona je organizovala putovanje članstva u Dječin, gdje se nalazi rodni dom osnivača Sokolstva. Tu je učesnicima kojih je bilo 175, održao govor župski starešina br. dr. Blažka o značenju Tirša ne samo za Sokolstvo, nego i za ceo českoslovački narod, ocertavši im ujedno i položaj naroda za vreme Tirševog života. Posle svečanosti kod rodne kuće, učesnici su ogledali i veliki stari grad bivših knezova Tun-Hoenštajn. Tom im

je prilikom bilo rastumačeno, kako je zadnji austrijski pokrajinski carski načelnik knez Tun činio sve moguće, da pomiri českoslovački narod sa Habsburgovcima i to tik pre samog svesokolskog sleta 1912. godine. Naravno, da njegova namera tada nikako nije uspela, pa nije ni moglo, pošto je narod bio već suviše vaspitan u Tirševom duhu, u duhu i težnjama za potpuno oslobođenje od austrijskog jarma.

Ugovor između ČOS i Čsl. AAU

Već smo izvestili o ugovoru, koji je sklopila Češkoslovenska obec sokol-

ska sa Československom atletičkom amaterskom unijom u pogledu gajenja medusobnih veza i saradnje što se tiče luke atletike. Zadnji broj »Sokolskog Vesnika« ČOS publikuje sada ugovor u celosti u svom zvaničnom delu. Ugovor sam ima 12 tačaka te obuhvata sva ona utačenja, koja su potrebna, kako bi se zajednički rad između objih velikih organizacija razvijao u buduće u redu i složno na korist i dobro samog telesnog uzgoja. Kako je već poznato, ugovor važi za dve godine te se može posle toga produžiti za daljnje isto doba.

Zaključak prednjačkih škola Saveza SKJ

Savezna prednjačka škola za članove u Mariboru

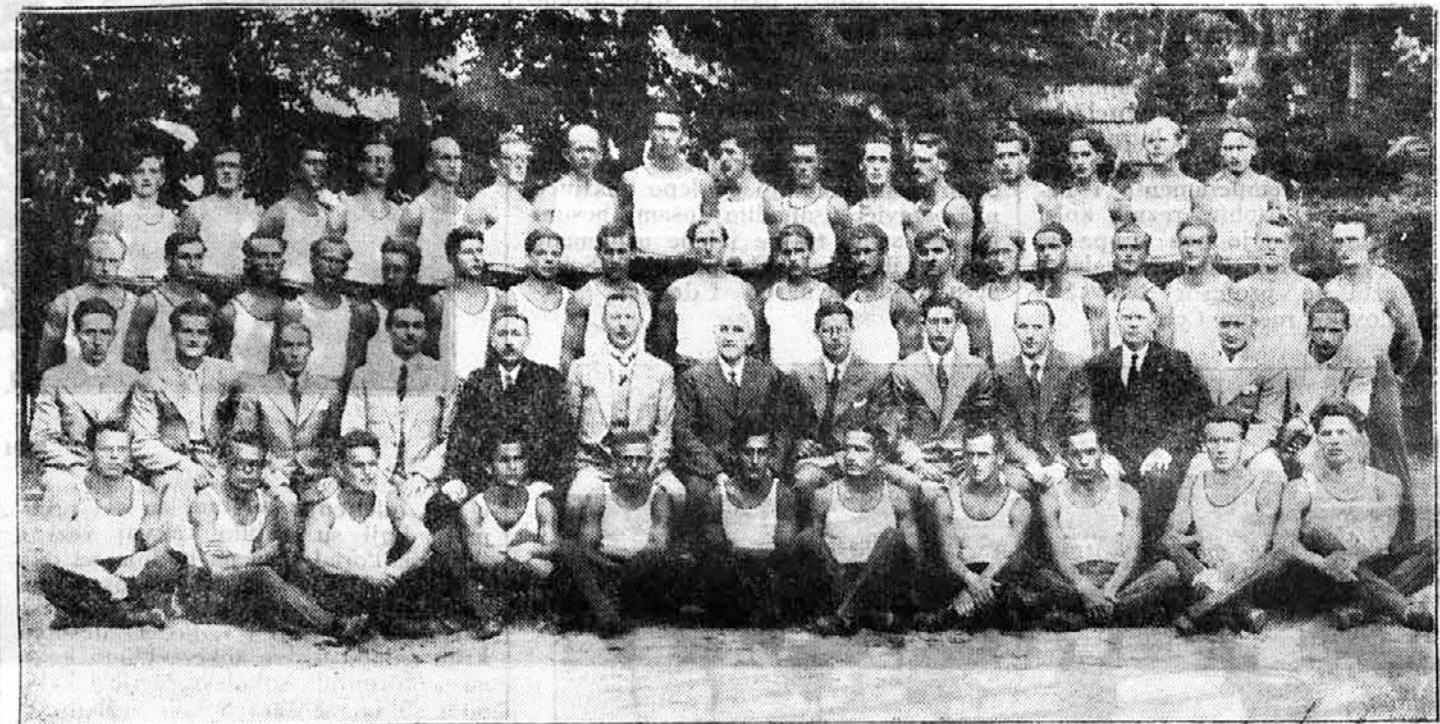
Druga savezna prednjačka škola, koja je započela radom 1. februara o.g., završena je 15. o.m.

Kada smo lanjske godine dne 1. jula zaključili prvu školu i kada su se njeni pitome razišli po celoj Jugoslaviji, bila je naša želja, da bi za ovom skupinom prednjaka sledilo još više generacija sposobnih, oduševljenih i disciplinovanih Sokola, koji će sav svoj život posvetiti napretku jugoslovenskog Sokolstva.

čić, Lavrenčič, Lintner, Mačus, dr. Čavlić, dr. Pivko, Schäupl, dr. Sekula, Štukelj, Veljak, Venuti, Jug, ing. Vičič, g. Kramarič. Vrste su vodili braća: Čelhar, Ferš, Gala, Petrović, Polič, Urbanc i Venuti. Plivanje je poučavao g. Kramarič, smučanje pak braća Urbanc, Mačus, Hočevar, Cizelj i Kožuh.

U školi su se predavali sledeći predmeti: sokolski sustav, ideja, redovne, rafalne, proste, borilačke i skupinske vežbe, vežbe na i sa spravama, igre,

Dne 11. o. m. održan je javni nastup škole s biranim rasporedom, a koji je imao da posluži kao uzor za javne nastupe (redovne vežbe, igre, istovremeni slobodni skokovi na 4 stranice, vežbe na spravama i sa spravama, proste vežbe, istovremeni preskoci preko dva stola, metanje s plahotom, proste vežbe u gimnastičkom smislu, pевање, po mogućnosti laka atletika). Nastup škole uspeo je odlično. Zbor predavača se je sastao pre-

Nastavnici i polaznici II savezne prednjačke škole za članove u Mariboru

Po drugi put pak uputilo je savezno načelništvo ove godine 46 krepkih i dobrih Sokola u naše župe, da stečnim znajem u školi podižu rad u svome kraju.

U prvoj godini slušatelji bili su većinom učitelji, u ovoj drugoj pak prevladala su slobodna zvanja, među kojima je bilo: 8 visokoškolaca i srednjekolaca, 7 činovnika, 5 učitelja, 23 obrtnika, 1 trgovca, 1 pomoćnika, 1 trg. putnika i 2 privatnika.

Za prijamni ispit prijavilo se je dne 1. februara 49 kandidata. Jedan između ovih bio je otklonjen, a jedan je u toku tečaja bio otpušten radi teškog obolenja, dok su ustaša braća položila prijamni ispit.

Po župama bili su slušatelji razdeleni ovako: Bjelovar: Hakenberg, Kovacić, Beograd; Panić, Nušić, Kuzmanović; Četinje: Kostić; Karlovac: Vajs, Plevlji; Kranj: Potočnik, Praprotnik, Ude; Ljubljana: Erbežnik, Hočevar, Jurjević, Longik; Maribor: Čerkvenič, Fric, Pol, Zupan; Mostar: Jeftić; Niš: Todorović; Novi Sad: Vukadinović; Novo mesto: Valentiničić, Bažiga, Pinterić; Osijek: Pfajfer, Velenđerić, Franetić, Kalman; Sarajevo: Zahirević; Tafro; Skoplje: Telban, Klamtijević, Jović; Avramović, Damević; Sušak-Rijeka: Žagar; Split: Kukurin, Mladinov; Tuzla: Stuhli, Popov, Mišović; Varaždin: Benačić, Djurak, Majcen.

Školu je vodio brat Franjo Mačus, a njom je upravljao brat Miroslav Veljak. Predavači su bili braća: Čestnik, Čelhar, Dekleva, Hočevar, dr. Kovačić.

raznolikosti, ritmika, vežbe ravnoteža, »gimnastičke« vežbe, ortopedска telovežba, masaža, telovežba dece, uzgoj omladine, metodika, sokolske čete, pavanje, organizacija takmičenja, akademija, nastupi, takmičarski red i sudije, terenske vežbe, uređivanje vežbališta, laka atletika, plivanje, smučanje, prosveta, nagovori, organizacija, uprava, statistika, istorija Sokolstva i telovežbe, književnost, film, anatomija, fiziologija, higijena, prva pomoć, taborenage, češki jezik, lutkarstvo, pedagogika i strani sistemi.

Predavanja su se držala u maloj dvorani Narodnog doma, koju je ravnateljstvo mariborske Posojilnice stavilo besplatno na raspolaganje za celo vreme, na čemu tom uglednom zavodu i na ovom mestu izričeno iskrenu hvalu. Telovežba se je vršila u vežbionicima realke i na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Maribor-matic, a plivanje se je poučavalo na Mariborskem otoku, jednom od najlepših kupališta u srednjoj Evropi. Smučanje pak na Peči, gde su izvanredno lepe smučarske prilike.

Radno vreme bilo je od 7 do 11 i od 14 do 17, odnosno do 18 časova, a pored toga održavala se je još i redovita telovežba dvaput na tedan. Slušaoci su se sami pobrinuli za stan i hranu. Ipak u interesu uspeha i reda bilo bi u buduće neophodno potrebitno, da svi slušaoci budu na stanu i hrani u sokolskom internatu.

Zdravstvenu službu obavljali su braća dr. Pavlič i dr. Sekula.

Predavači su bili braća: Čestnik, Čelhar, Dekleva, Hočevar, dr. Kovačić.

Nikakove potpore nisu uživala braća Mišović, Prime i Telban.

ma potrebi. Na zadnjem sastanku dne 13. o. m. zbor je gledom na uspeh, zanimanje i rad u školi ocenio sposobnost za prednjaštvo ovako:

odlični: Erbežnik, Ljubljana; Franetić, Osijek; Kalamatičev, Skopje; Kuzmanović, Beograd; Longika Ljubljana; Nušić, Beograd; Prime, Maribor; Tafro, Sarajevo; Telban, Skopje; Valentiničić, Novo mesto; Vukadinović, Novi Sad;

Nastavnici i polaznice II savezne prednjačke škole u Ljubljani

kasnije, jer je u poslednjem času zamenila jednu drugu, a 5 ih uopće nije došlo, i to: 1 iz Ljubljane, 1 iz Mostara, 1 iz Sarajeva i 2 iz Zagreba.

Odmah ujutro u 8 sati započeo je ispit. Brat Ambrožić ispitivao je ideju i sustav, a istovremeno vršio se je na školskoj poliklinici i lekarski pregled, koji je izvršila gda. dr. Kristan-Lunac-čekova, šef-lekarica školske poliklinike.

Popodne bio je praktični ispit — Članice su bile većinom dobrapravne, samo one iz društava koja nemaju sve sprave, bile su na ovoj ili onoj spravi slabije, što se je pak pri koničnom ocenjivanju uzele u obzir. Po završenim ispitima članicama je odmah objavljeno, da su primljene sve, ukoliko koju ne bi otklonio lekarski pregled. Lekarski pregled pak samo je za jednu članicu ustanovio, da može pohadati školu jedino na vlastitu odgovornost, i to usled slabih očnih živaca. Jedna članica je sama izostala, jer se je morala da podvrgne operaciju na vratu, a jedna pak, učiteljica, izostala je, jer nije predložila pravilnu molbu te joj nije bio podeljen dopust. Take je po prvom tednu ostalo u školi 45 članica i to iz sledećih župa: Beograd 4, Bjelovar 1, Celje 1, Cetinje 1, Karlovac 2, Kranj 3, Ljubljana 5, Maribor 4, Mostar 1, Niš 2, Novi Sad 1, Nove mesto 2, Osijek 2, Sarajevo 1, Skoplje 6, Split 2, Sušak-Rijeka 1, Varaždin 3, Vel. Bečkerek 1, Zagreb 2.

Veoma je utežljivo da je iz župe Skoplje, gde je telovežba članica još uvek učestvivala u srednjoškolskim međunarodnim takmičenjima, učestvuje u srednjoškolskim takmičenjima u Švicarskoj.

na vrlo niskom stepenu, došlo u školu 6 članica, koje će sada zastalno nastojati, da se također i u tim krajevima započe temeljitim vežbanjem.

Nijedna članica pak nije bilo iz župa: Banja Luka, Kragujevac, Sibensko-Zadar, Tuzla i iz Užica.

Po zvanju članice su bile: 1 suplentkinja, 9 učiteljica, 1 aps. gimnazije, 5 aps. učiteljske škole, 3 privatne činovnici, 1 honorarna učiteljica, 2 aps. struč. učitelj., 1 stud. phil., 2 stud. juris, 1 pletarica, 1 rudarka, 3 dakinje i 15 privatnica.

U sokolskim jedinicama su imale sledeće funkcije: 1 žup. načelnica, 14 društvene načelnice, 7 zam. načelnica, 4 prednjačkinje, 8 prednji. pripravnica, 11 vežbačice.

Zupski tečaj imale su 33 članice, društveni 2, bez tečaja 10.

Zupski prednjački ispit položilo je 7 članica, društveni 12, bez ispita 26.

Po veri bilo ih je 24 rimokat., 18 pravoslavnih, 2 protestantkinje, 1 bez konfesije. Udane su bile 3.

Za vreme škole istu je napustila jedna članica, jer je morala da nastupi službu.

Predavanja i telovežba vršila su se na Taboru; zimi u vežbaonici, u letu na vežbalištu.

Predavanja su trajala od 8 do 12 i od 14 do 16, odnosno do 17 časova, a u letnjem dobu pak od 6.45 do 12 i od 15 do 17 časova.

Praćeni telovežbu vodile su prednjačice, teoretska predavanja također i članovi.

Predmeti su bili sledeći: proste, redovne i rafalne vežbe, proste vežbe uz glazbu, čunjevi, palice i druge male sprave, duga i kratka kolebnica, gređa, penjala, ribstol i sv. kl. vežbe na spravama, raznolikosti, igre, laka atletika, plivanje, taborenje, smučanje, pevanje, sudjenje, vođenje sednica, saставljanie nacrta, narodna kola, Tirsch telovežbeni sistem, ritmika, strani telovežbeni sistemi, sokolska ideja, opšta pedagogika, sok. uzgoj, istorija Sokolstva i telovežbe, estetika, prosvereta, organizacija Sokolstva, oprema vežbaonice i letnjeg vežbališta, anatomija i fiziologija, higijena, prva pomoć, telovežba u preškolskoj dobi, ortopedijska telovežba. Pored toga triput na teden održavali su se telovežbački časovi i u poslednjim mesecima i praktični nastupi; tečajnice su morale same pravilno sastaviti vežbe i učiti ih.

Odmah zatim nakon svakog časa bila je kritika o sastavima, o metodičnom postupanju i o pismenom izradbi.

U školi su predavali: sestre: Skalarjeva, Jugova, Bajželjeva, Trdinova, Tratarjeva, ing. Šantlova, dr. Praprotnikova, prof. Černejeva te braća: Bajželj, Ambrožić, Gangl, dr. Košir, Zalešić, ing. Perko, Jeras, dr. Pire, Lavrenčić, Juvanc.

Od 14 do 28 februara održan je u Ratečama kod Kranjske gore smučarski tečaj pod vodstvom ing. Janše, a nadzor je bila preuzela sestra Skalarjeva. Tečajnice su stanovale kod seljaka, koji su ih dvorili kako su najbolje mogli. Hranu su imale na tri mesta.

Vreme je za celog trajanja tečaja bilo izvanredno povoljno i tečajnice su se naučile smučati većinom vrlo dobro, i to po izvrsnim uputama ing. Janše. Boravak i kretanje na svezem zraku odlično je uplivalo na zdravlje tečajnica, koje su se povratile u Ljubljani opaljene od sunca, te su skoro sve dobile na tečini.

Meseca maja počeo je pouk u plivanju, što su preuzele braća Macanović i g. Kramarič. Dok je plivanje trajalo u zimskom zatvorenom bazenu, sve je išlo upravo lepo, ali kada je bilo zimsko kupalište zatvoreno i kada se je poukom u plivanju počelo vani u letnjem bazenu, slabo vreme počelo je to da ometa, tako da o redovitom pouku uopšte više nije moglo biti ni govor, te su tečajnice u tom predmetu ostale nerodovite.

Od 11 do 14 juna održano je četvrtidnevno pokusno taborenje na Savi pod Šmarnom gorom, te su članice također i u toj grani dobile osnovne pojmove. Taborenje je vodio starešina skauta g. Kunaver, a za hranu se je odlično brinula njegova gospoda supruga. U nedeljama članice su polazile na kraće i duže izlete, ali i u tome su ove godine bile ometane vrlo slabim vremenom.

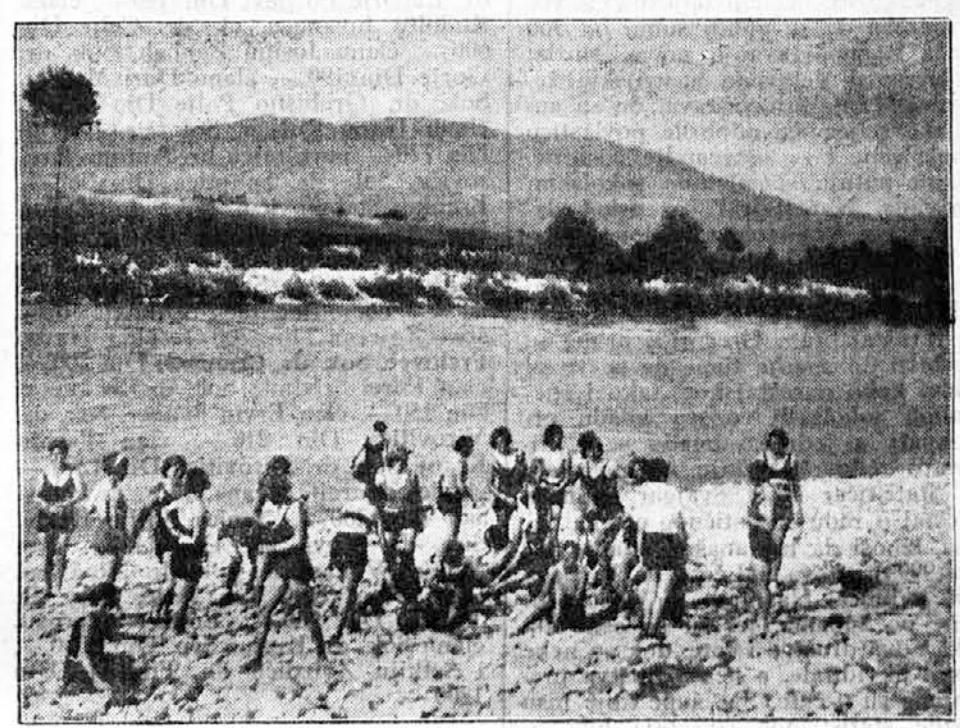
Vlastitog nastupa škola nije priredila, jer su u Ljubljani u svim nedeljama i praznicima u to vreme bili nastu-

pi domaćih društava; ali su sudjelovale na prvom župskom sletu.

Tečajnice su stanovale po privatnim stanovima, po dve, tri ili više njih zajedno. Većinom plaćale su za hranu, stan i pranje do 650 Din, a negde također i 700 Din. Celi savezni potporu dobivalo je za sve trajanje škole 29 članica, delomično njih 5 (tri, koje su bile iz Ljubljane, dobivale su manje, a jedna iz Skoplja i jedna iz Beograda, koje su se javile na vlastite troškove, dobivale su potporu zadnje mesece, mesto one dve koje su istupile); 9 je bilo učiteljica; one koje nisu bile iz Ljubljane dobivale su stanarinu, a jedna pak članica iz Skoplja uzdržavala se je vlastitim sredstvima.

Dne 15 o. m. škola je bila zaključena. Ujutro u 9 časova sabrale su se tečajnice u dvorani na Taboru, te se je tu od njih oprostio savezni načelnik brat Bajželj i savezna načelnica sestra Skalarjeva, a ses. Trdinova im je razdelila svedodžbe. Postignuti uspesi su bili upravo dobrí: od 44 tečajnica školu ih je završilo 15 s odličnim uspehom, 23 s vrlo dobrim, 6 s dobrim; slabu kvalifikaciju nije dobila nijedna.

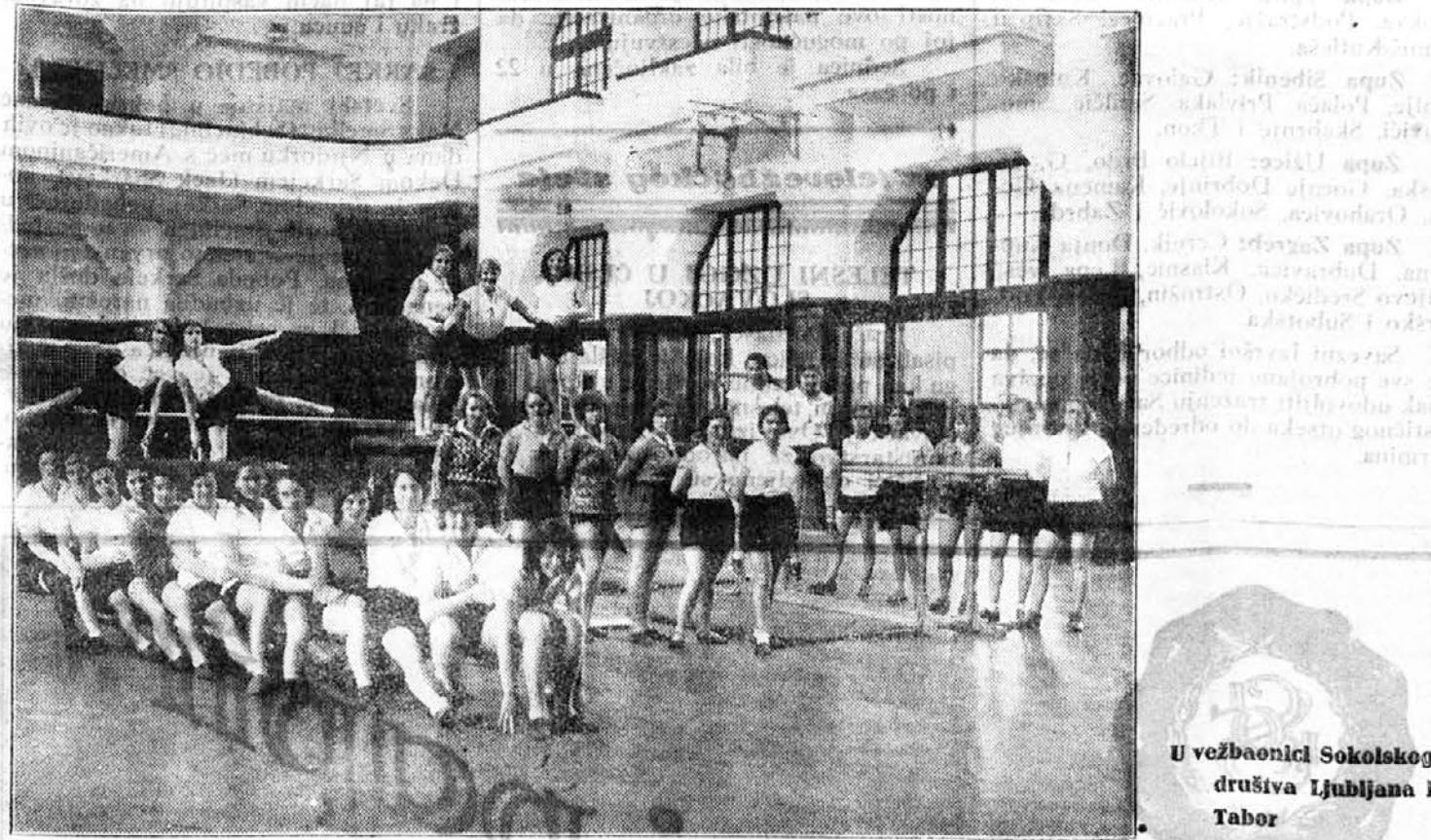
Iako se nakon 4% mesečnog otsustva mnoga od njih zaželela kuće, ipak je rastanak bio težak. Mnoge su se tešile nadom, da će se opet sastati i videti na sletu u Pragu, ili bar druge godine na pokrajinskom sletu u Ljubljani.

Kupanje na Savi

Na faborovanju

U vežbaonici Sokolskog društva Ljubljana I Tabor

IV sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana dana 15. juna o. g. u Beogradu.

Na početku sednice se je brat Gangl toplim rečima setio smrti brata arh. Driaka, koji je sagradio u Pragu sletišta za četiri poslednja svesokolska sletka, a umro je baš na dan kad su počeli pretsletski dani IX sletka. Tom tragičnom zgodom izrazio je saučeće bratskog ČOS. (Odobrava se. Poklici: Slava mu!) —

Brat Momir Korunović podnosi izveštaj o svom učestvovanju na okružnom sletu u Jajcu, komoj je zgodom položen kamen temeljac tamošnjeg sokolskog doma. Detaljno referiše o pla-

novima za izgradnju doma. Jednako izveštava da je obišao i Sokolsku župu Sarajevo, gde je obavio lokalni pregled za gradnju doma. Referiše o prijlikama u župi, koja se lepo razvija i posvećuje veliku pažnju vaspitanju svojega članstva. Jednako je po doivenom mandatu obišao i Sokolsku župu Užice i raspitao se o prilikama, koje onde vladaju, a s obzirom na premeštaj brata Jehličke, konstatuje, da su braća u punom pravu i da se je protiv Jehličke nepravilno postupalo. Tom zgodom pregledao je i famošnji sokolski dom, koji još nije dovršen, jer zato nema potrebnih sredstava.

Brat Gangl saopštava, da je u stvari brata Jehličke intervenirao kod

Ministra prosvete, ali mu nije poznato u koliko je ta njegova intervencija uspela. On će stvar ponovno požuriti.

Brat Korunović dodatno na svoj izveštaj iznosi, da mnogo društava, koja se spremaju na zidanje domova, redovno htinu traže da im se preispitaju ili preinake planovi, a to sve nije mogće tako brzo vršiti, kako si to društva zamišljaju. Moli da se u tom smislu uputi jedan raspis svima župama. — Prima se.

Pretsednik prosvetnog otseka br. dr. Belajčić podnosi izveštaj o radu prosvetnoga odbora, s a osobitom obzirom na provedenje njegovog programa za vreme školskog raspusta. Prosvetni odbor odlučio je da u ferijalnim danima održi dva tečaja i to jedan prosvetni, a drugi za pozorište lutaka. Oba ova tečaja bezuvjetno imaju da se drže tokom meseca jula i avgusta, jer su vezana na razne tehničke potrebe, koje se dadu sviadati samo u ovim mesecima. Ne održi li se ovi tečaji u ovo vreme, onda se ovaj deo programa prosvetnog odbora Saveza mora skinuti s dnevnog reda. Osim

toga održanjem ovih tečajeva izvršuje se i jedan zaključak glavne skupštine Saveza, pa je neophodno potrebno, da se odmah pristupi potrebnim predradnjama.

Nadalje izveštava da je prosvetni odbor primio poziv da razradi konkurs za sokolsko kolo. Prosvetni odbor je taj konkurs razradio i predlaže da se isti razaslanje na shodan način. Jednako je prosvetni odbor razradio i konkurs za pozorišnu igru u jednom činu iz sokolskog života, a onda konkurs za utakmicu u izradi najboljeg govora pred vrtom naraštaja. Za ove konkurse, kojima je termin odreden do 15. septembra, kao nagrade datice se samo sokolske knjige. Dalje referiće o pregovorima sa autor-centralom. Ove se pregovore nije vršilo obavezno, već samo informativno. Najozbiljnije se u prosvetnom odboru shvatila akcija potpomaganja plasiranja sokolskih knjiga. To je prvi početak, a sama akcija nastaviće se što intenzivnije. Sada se radi na tome da se organizuje konferencija župskih izvestilaca, a koja bi se prema za-

misli imala održati meseča septembra, o. g. Izveštava da je pregledao prosvetni rad župe Skoplje i župe Niš. Iznosti sveća zapažanje i nadovezuju, da je još naknadno da se jednako pregleduju župe Kragujevac i Užice, pa eventualno župe u Bosni, Hercegovini, Cetinje i Split. Nadalje moli da se intervensiše kod ČOS, da se dozvoli s naše strane filmsko snimanje sletu u Pragu, a naročito onih prizora i nastupa u kojima je angažovan naše Sokolstvo. Za vreme sletu radio Beograd delomično prenosiće praški slet. Za prenos treba da bude spiker sokolsko lice, pa da se u svu sruštimo u sporazum sa Ministrom za fizičko vaspitanje naroda.

U vezi akti, da bi naše Sokolstvo učestvovalo na slovenskoj večeri u Pragu izveštava, da se je odazvala župa Skoplje, koja misli da organizuje jednu tačku narodnih igara s glazbom. Sokolsko društvo Subotica iznalo bi bunjevačke igre.

Izveštaj brata dra. Belajčića prima se u celosti do znanja, kao i svi njegovi predlozi, a gleda pregovora sa

POLJACI I LAKA ATLETIKA

Kako sada laka atletika prevladava u sportu kao jedna od najzdravijih i veoma izdašnih grana telesnog vaspitanja, to u tome ni Poljaci nikako ne zaostajaju za drugim narodima. I oni su u toku godina osnovali mnogo lakoatletskih udruženja, te su sistematskim uzgojem došli do prilično lepih rezultata, pa čak u nekojim disciplinama premašuju i Čehoslovake. Tako lakoatletičar Kužnički, koji je startao u Amsterdamu, pobedio je na 800 m u veoma dobrom vremenu od 1.57,6 sek. Kod trčanja na 1500 m plasirao se na četvrtu mesto 4.04,8 sek., dok je pobednik u toj disciplini Neimac Vihman bolji samo za 6 sekundi. Kod utakmica majstora u Katovicama, Siedlicki postavio je novi poljski rekord: trčao je na 100 m samo 11,2 sek., na 400 m 53,2 sek. Dalje je bacao kuglu 13,69 m; kod skoka u vis postigao je 171 cm; u daljinu 6,58 cm; u trčanju preko zapreka na 110 m 16,4 sekunde, diskos je bacio 39,47, kopljje 48,71, motku 3,15, a kod trčanja na 1500 m 4,58 sek.

SLET ŠVAJCARSKE GIMNASTIKE

Gimnastička organizacija u Švajcarskoj, koja je sigurno najstarije udruženje ove vrsti u Evropi, priredila je svoj prvi slet već pre 100 godina u Arau, dake 1832. Tada je bilo na sletu 60 vežbača. Sletovi su onda održavani za duži period vremena svake godine, ali broj vežbača pak rastao je veoma lagano. Tek 1846 godine bilo je na sletu već 250 vežbača, a na sletu u Cirihi 1874 postignuta je tek prva tisuća. Daljnji razvoj sletskih priredaba zauzimao je zatin sve veće i veće dimenzije, tako da više nije moguće priredavati sletove svake godine, nego svake druge, i to je trajalo sve do 1888, kada je za sletove bio određen rok svako trogodište. Posle velikoga sleta u Lucernu 1928 godine, stvoren je zaključak, da se mogu savezni sletovi održavati tek svake četiri godine, pošto inače nije nikako moguće da se tako velike priredebe sprođe u kraćem roku. To se vidi i iz činjenice, što je 1928 godine bilo na okupu u Lucernu preko 20.000 gimnasta, svakako jedan veoma velik i ogroman aparat. A ove godine, na sveginastičkom sletu u Arau, biće zastalon taj broj gimnasta veći za još nekoliko tisuća. Naravno, ovi neće moći da svu najedanput nastupe zbog ograničenosti vežbaštva, ali ipak, nastupiće svu po redu i takmičiće se u švajcarskoj nacionalnoj igri, slobodnoj borbi i t. d. Slet u Arau trajaće oko pet dana, te će se na njemu sakupiti sav gimnastički svet Švajcarske i srodnih organizacija iz Francuske, Italije i t. d. Zastupani će biti i nemacki Turneri.

Od gradova na prvom mestu stoji Zagreb s 251 listom, Beograd sa 198, Ljubljana sa 165 i Novi Sad sa 45 listova. Kako stoji sa štampom nacionalnih manjina u Jugoslaviji javili smo već u prošlom broju. Interesantno bi bilo još samo napomenuti kao dodatak, da pola milijona Nemaca u Jugoslaviji ima 41 list, dok 150.000 Slovaca i Hrvata u Austriji imaju samo dva tiskara; 470.000 Madžara ima u Jugoslaviji 32 lista, a skoro 100.000 naše braće pod Madžarskom nemaju ni jednog lista; 150.000 naših ljudi u »priateljskoj« Grčkoj takođe nemaju ni jednog lista, a da ne govorimo o 600.000 naše braće pod Italijom.

Veoma razvijenu štampu ima i naša emigracija. U Sjedinjenim Državama Amerike ima 670.000 naših iseljenika 56 listova, u Kanadi 1 list i u Argentini jedan.

Mars američkih legionara na Vašington. Bivši ratnici i dobrovoljac iz svetskog rata, ogorčeni zbog neuvažavanja njihovih prava na posebnu potporu i u pogledu prednosti za primanje u službu, organizovali su mars na Vašington, da tako prisile donošenje zakona, koji će udovoljiti njihovim zahtevima. Tim povodom došlo je već i do nekoliko sukoba sa policijom.

Poseta engleske flote Primorju. Kao i svake godine tako i ove, stići će narednih dana u naše vode eskadra engleske sredozemske vojne flote. Posete Dubrovnik, Split, Šibenik.

Novi sukobi u Nemackoj. Takođenim uredbom u nuždi ukinuta je zabrana nastupanja uniformisanih borbenih odreda nacionalnih socijalista, pa su se isti prošle nedelje već po mnogim mestima opet pokazali na ulicama i izazivali svoje protivnike, zbog čega je došlo do mnogih sukoba, pri kojima je bilo čak i mrtvih, a teško ranjenih prilično velik broj.

KNIGE I LISTOVI

RENATA TYRSEVA: MIROSLAV TYRS, JEHO OSOBNOST A DILO

Gornja knjiga, koja je izšla u Pragu — izdalo ju je »Češky Čtenář« — zastavno će ubuditi najveće zanimanje u čitavom sokolskom svetu, jer o Miroslavu Tiršu piše ona, koja mu je u životu bila najbliža, ne samo kao držica života, već takođe kao njegova vera saradnica i savetnica. Sto je sve Tirš radio, stvorio i postigao za Sokolstvo, kazae nam — možda opširnije — također i drugi pisci, a što je hteo, što je želeo i kakve je sve teškoće i zaprake morao da svalda na svom putu da postigne svoje ciljeve, toga oni ne znaju i to baš može da nam otkrije samo — setra Renata Tirševa. To je u toj knjizi takođe učinila: ponizno, kao sveštenica, vodi nas u sveti hram svojih uspomena, odgriće poslednje koprene, da pred sobom vidimo čistu dušu našega majstora, punu vatre, idealizma, oduševljenja i nesalomljive vere u budućnost svoga naroda, da vidimo u duši demona, plamteću energiju, koju nisu oborile k zemlji ni sile raznih vanjskih neprijatelja ni teskobnost bolesnog tela. Otkriva nam takođe i njegovo zlatno srce, da vidimo Tirša — čoveka, kako živi i kako je sve njezino učenje nerazdruživo vezano s velikom idejom, koju mu je bila životni cilj. I kao što je ta ideja žarište, oko koje se kupi sve što je bilo kada zahvatilo njegov život: knjige, putovanja, prijatelji, poznanstva i konačno — žena. Iz mnoštva lica, koja obasjavaju plamenovi togog ognjišta, najsilnije je pak lice J. Figner, čoveka, koji je Sokolstvu darovao sve što je imao. Nije ni čudo, da je medu ovim i Tiršem vladalo najuže prijateljstvo i da se je prijateljstvo održalo također i u općenju s ostalim članovima porodice prvog sokolskog staroste. I još po smrti Figner, Tirš je, kao učitelj male Renate, ostao u stalnim vezama s porodicom, i tako je onda nadaoš i dan, kada se je mladi doktor pitao, da li nije prilična razlika u dobi prevelike zapreka, da učitelj zavoli i — dišnu učenicu, devojčiku, koja bi mu svojim zrelim razumom pomagala u životnom radu, i u kojoj je gledao drugu upotpunjivajuću polovinu svoga vlastitoga »Ja...« Pjesnički duh veže narоčito iz tih zadnjih poglavja, a sva knjiga pisana je tako sveže, da nehotice zaboravlja na činjenicu, da taj u knjizi uskijeli život pripada već prošlosti i da će uskoro proteći pola stoljeća, od kada je zaklopio za uvek svoje blage oči veliki genij.

Na prvom mestu stoe stručna i tehnička glasila, kojih izlazi 288, za njima slede 183 politička lista, među ovima 39 dnevnika. Najveći listovi Jugoslavije su: »Politika«, »Vreme« i »Pravda« (Beograd), »Novosti«, »Jutarnji list« i »Obzor« (Zagreb), »Jutro«, »Slovenec« i »Slovenski Narod« (Ljubljana); dalje na madžarskom jeziku »Naplo« u Subotici, na nemackom »Dobjes Folksblat«, koji izlazi u Novom Sadu i »Morgenblat« u Zagrebu. Literarno-zabavnih listova ima 148, a opšte kulturno propagandnih 103. Najviše listova izlazi u Savskoj banovini (298), a najmanje u Vrbaskoj (6).

Naden kovčeg

Dne 13. juna o. g. nadjen je u sokolskom vozu Niš-Metovnica jedan kovčeg. Vlasnik neka se javi sa označkom sadržine Ruskom otseku Sokolskog društva Bor.

Traži nameštenje

Soko, po zanimanju stolarski poslovnici, vešt u pravljenu umetnoj pokuštu traži nameštenje u bilo kojem mestu države. Učestvovao bi aktivno u sokolskom tehničkom radu kao vođa koje kategorije. Ponude na Sokolsko društvo Virovitica.

literaturi nismo dosada imali takove knjige i tu prazninu su pisi — morsamo priznati — ispunili na puno zadovoljstvo. U ovoj knjizi braća dr. Jos. Pata i V. Štěpánek podaju nam pregled istorijskog i kulturnog razvoja slovenskih naroda od prvih vremena do danas, i opsežno nam predaju, kako se je širila sokolska misao po slovenskim zemljama: Češkoslovačkoj, Jugoslaviji, Poljskoj, Bugarskoj, Rusiji i Srpskoj Lužici. Pojedina poglavljia zorni dopunjaju razne statističke tablice, a poređ toga tu su također i himne svih slovenskih naroda (tekst i note). Na koncu reč je o Slovenstvu i o Savezu slovenskog Sokolstva. Tu je i iscrpan pregled sve odnosne češkoslovačke literature, u svrhu daljnjih studija. — Za sve sokolske radnike ova knjiga je neophodno potrebita, a vrlo dobro će doći također i onima, koji će biti na svesokolskom sletu u Pragu, jer im pruža mnogo toga korisnoga, što će moći da upotrebe pri općenju i upoznavanju braće iz svega slovenskog sveta. Knjiga, koja je ukrašena s odlično uspešnim slikama dr. Miroslava Tirša i dr. Josipa Šajnera, ima 102 stranice i stoji samo 12— Kč.

L. R.

JAN ULMAN: DR. MIROSLAV TYRS — ŽIVOT A DILO

Sokolska župa Sredomoravska u Pržerovu izdala je prigodom 100 obljetnice rođenja osnivača Sokolstva veleniču priču i bogato ukrašenu knjigu: Dr. Miroslav Tyrš — život a diло, koju je napisao brat Jan Ulman. Delo, koje ima 87 strana teksta i 48 lepih slika, razdeljeno je u 10 poglavljia i prikazuje značaj Tirša za oslobođenje, njegov život u godinama 1832 do 1862, te razdoblje od 1862 do 1884. Prikazuje nam nadalje Tiršev rad u Sokolstvu i to kao urednika, političara, univerzitetskog profesora i filozofa, te nas konačno upoznaje s njegovim odnošanjima prema umetnosti i veri. Ko želi da dr. Miroslava Tirša upozna bez nekog daljnjeg i višeg studija, tome će baš ova lepa knjiga vrlo korisno poslužiti, jer nam je njen pisac u kratko i jezgrovit orisao život i životni rad Tirša čoveka i tvorce. Svima, koji se zanimaju za češku sokolsku literaturu, ova knjiga najtoplje preporećamo.

Naročito smo se osvrnuli na ove tri odlične knjige baš sada uoči sveškolskog sletu u Pragu, da bi braća i sestre koji polaze na slet, imali pred očima ova 3 lepa dela iz sokolske literature te da bi ih svakako nabavili i za svoje privatne kao i za sokolske knjižnice svojih jedinica. L. R.

ODMEVI SLOVANSKEGA SVETA

U nakladi Učiteljske tiskare u Ljubljani izšla je ovih dana 2 knjige »Odmevi slovanskega sveta« (Odjeci slovenskog sveta). Ova literarno-kulturna revija, pod uredništvom brata Radivoja Peterlin-Petruske, u toj knjizi sabrala je 55 pesnik, pisaca i likovnih umetnika, koji su zastupani sa svojim najboljim radovima. To je nadasve redak i razveseljiv pojavor, koji će naša javnost pozdraviti odusevljeno i sa zadovoljstvom: u doba materializma i propadanja duhovnih dobara toliko pozitivnog kulturnog stvaranja!

Sadržina je knjige veoma birana i zanimljiva, a po svome obliku pak knjiga, koja ima 128 stranica te je bogato ilustrovana, dokazuje, da je i kladnjištvo najviše žrtvovalo, a što je помогло da revija dobro uspije.

»Odmevi« su s pridjevkom »slovenskega sveta« dobili mogućnost da se sadržajno mogu i proširiti i tako postati vesnik slovenske kulture uopšte. Time je ujedno uklonjena prepreka, koja se do sada teško osećala u našim kulturnim nastojanjima.

Knjiga, koja je za se celina, stoji 30.— Din, ako se naruči kod nakladne Učiteljske knjižare u Ljubljani, u drugim pak stoji 40.— Din.

»SOKOLIĆ«

Izišao je upravo iz štampe 6 i 7 broj »Sokolića« za mesec juni i juli, s veoma biranim i zanimljivim štim, koje je ilustrovano s lepim brojem uspešnih slika. Sadržaj ovog uvođenja je sledeći: Naša snaga. — Istarsko Kosovo. — Važne reči pretsednika Masačika. — Rad sela u Sokolstvu. — Uspomena na deda. — Budimo patriote. — Neće da im potvrdi pravilu. — Prag 1932. — Nagovor pred vrstom. — Gospodica Nada. — Monogram. — Ciril Čih — načelnik. — Junak. — Naše more. — Dete. — Plivanje. — Jedno ugodno sećanje. — Za postignuće sokolskog cilja. — Kralj Majtan. — Naši pesnici. — Radovi našeg naraštaja. — Glasnik.

»NAŠA RADOST«

List jugoslovenske sokolske dece »Naša radost« izšla je iz štampe, i to broj 6—12. Sadržaj ovog šesterobroja naročito je zanimljiv i bogat, a ukrašen je s velikim brojem vrlo lepih slika i crteža. Ova naša sokolski dečji list poređ pored dobrog sokolskog, poučnog i ostalog korisnog štiva, za naše najmlajše Sokoliće donosi i mnogo vrlo zanimljivog i zabavnog. Naročuje se kod uprave sokolskih listova, Ljubljana, Narodni dom.

IZZUDA I DRUŠTAVA

Župa Banja Luka

SOKOLSKO DRUŠTVO JAICE

Jajački Sokoli razvijaju u poslednje vreme živu prosvetnu delatnost. Društveni Prosvetni odbor priređuje redovito svake subote predavanja s temama iz sokolske ideologije, nacionalne istorije i raznih nauka, naročito medicine. Poslednje predavanje, vredno osobitog spomena, održao je dr. dr. Mića Branislavović 11. juna. Predavač je govorio o »Sokolskoj ideji kao socijalnom faktoru«.

Celini svojim razlaganjem br. dr. Branislavović isticao je potrebu da se sokolska ideja, kao najkonstruktivnija i najplodonosnija, unese potpuno u naš javni i privatni život. Ona je svaka samodrzavljiva duše i tela, jamstvo za najpotpuniji životni uspeh i sreću. Sokolska nauka, oslonac napretka slovenstva, treba da se preveste u svi drugih, neguje i širi, i u našem gradu i na selu.

Dano rečito i ubedljivo, ovo predavanje br. dr. Miće Branislavovića postigao je potpuni uspeh.

Posebno toga koncertovalo je društveni gudalački hor, koji sve više predaje, pod upravom br. ing. Dušana Kosovljanića.

Župa Beograd

IZ TO ZUPE

Primljeni su izveštaji o pojedinim okružnim sletovima.

Brat načelnik referiše o izboru takmičara za vrstu SSS.

Iz naše župe od strane Saveza izabrani su: br. Perdan Vilko, s. Atanacijević Grozdana i s. Nikolić Milena, svi članovi Sokol. društva Beograd I.

OKRUŽNI SLET U SMEDEREVU

9. o. m. održan je drugi okružni slet beogradске župe u Smederevu.

Sletu su učestvovala Sokol. društva Beograd III i II, zatim kao gosti bili su Bošnjačka Matica i TO.

Ovaj se slet može nazvati dečijim sletom, jer su svi otseci, čete i društva učestvovali, manje više, dečijim grupama. Program nije bio najbolje sastavljen, a takođe i vežbanje nije bilo na tehničkoj visini. Br. načelnik trebao je više posvetiti pažnju samoj tehničkoj strani, a ostalo prepustiti ostaloj braći iz društva.

Inače ovaj je slet dao sve rezultate prve pravog okružnog sleta na kojem je uzeo učešće 628 vežbača.

OKRUŽNI SLET U VALJEVU S AKADEMIJOM

12. o. m. izveden je, za sada najveći, okružni slet na kojem je uzeo učešće oko 800 vežbača. Ovaj slet organizirao je br. B. Spernjak uz pomoć braće načelnika iz područnog društva.

U najvećem broju odazvalo se Sokolsko društvo Beograd Matica s oko 200 članova. Beograd V i VII takođe učestvovali u lepom broju kao i ostala društva i otseci.

Javno vežbanje bilo je bogato tačkama, koje su s manjim izuzet

škole iz Slunja (vežbe sa venčićima, kolo), muški naraštaj iz Slunja (proste vežbe, raznolikost), ženski naraštaj iz Slunja (proste vežbe), članice Sokol. društva Slunj (proste - prške vežbe), članovi Sokol. društva Slunj (proste vežbe, vežbe na ručama) i članovi Sokol. društva Cetinjograd (proste vežbe).

Sve tačke programa izvedene su točno i učinile su kod prisutnih najlepši utisak. Poset je bio vrlo dobar i s moralnim uspehom smo posve zadovoljni.

Zupa Maribor

IZ ŽUPNEGA T. O.

Na seji 8. junija 1932. so bili doneseni naslednji sklepi:

1. Br. Vrunč — abs. I. Savezne prednjačke šole — je imenovan za župnega potovalnega prednjaka.

2. Izvršeni so društveni prednjački izpitni v društvih Slovenjgrader in Maribor I.

3. Mesečni društveni izveštaji se naj posiljajo okrožju, katero naj župi predlaga tromešecne izveštaje.

4. Taborenje ob Bohinjskem jezeru se vrši od 12. julija do 3. avgusta za vse oddelke istočasno. Celotni stroski so preračunani na 275 Din, nedjadi plačajo za vožnjo 45 Din več, lastniki reškejske karte pa 230 Din; ktor pa ne ostane vse tri tedne, plača dnevno 11 Din. Do 1. julija treba vposlati za vsakega udeleženca 50 Din, ki se v slučaju neudeležbe ne vrača.

5. Praški zlet: a) Društveni načelniki naj pregledajo kroje udeležencem zleta in so tudi odgovorni za njih pravilnost.

c) Ekspedicijo v Prago vodi br. Apil, vodnik povorki br. Hočevar in s. Jugova, nastop br. Dekleva in s. Roškarjeva.

6. V bodoče se vrše seje T. O. zadnjo sredo v mesecu, na prvi prihodnji seji se bo obširno razpravljalo o programu čet.

SOKOLSKO DRUŠTVO MARENBERG - VUHRED

Na svojem letnem telovadišču je priredil Sokol v nedeljo 12. junija javen nastop, pri katerem sta pomagali tudi sosedni društvi Ribnica-Josipdol Muta-Vuzenica. Nastopila je oboja deca iz Vuhreda in Marenburga. V splošnem je bilo izvajanje dovolj dobro — mnenja smo le, da je bolje, delati vaje na štetje, kakor na poljubno godbo, toda ne skladno z vajami. Sicer je pa za vse vaje note dobiti, tudi klavir si ne bi bilo težko izposoditi, tako da bi se bile vse lahko izvajale na predpisano godbo. Zelo lepe in še priljubo dobro izvedene vaje članic in žen. naraštaja bi bile tako imponirale še vse bolj. — Obisk prireditve je bil za tak, razmerje prav zadovoljiv, moralni uspeh tudi lep, — upamo, da tudi gmotni ob tem nepričakovano lepem vremenu ni izostal.

NASTOP V VUZENICI

Kakor smo na tem mestu avizirali že koncem meseca februarja, se je vršil v nedeljo 12. junija domač društven nastop, ki je potekel v vsakem oziru nad vse zadovoljivo. Društveno tehnično vodstvo je pokazalo uspehe svojega dela, ki so, to je moral vsakdo priznati, visoko pozitivni. Nastop, pri katerem je sodelovalo blizu 120 oseb iz domačega društva, je obsegal deset točk: vseh šest oddelkov s predpisanimi prostimi vajami, razen tega pa še vuzen. naraštajnice s posebno ritmično skupinsko vajo, nadalje 3 vrste simultanih skupin, deca z igrami in 3 vrste na orodju.

Oddelki so skušali drug drugega prekosi v strurnosti in preciznosti izvajanj, vendar so po splošnem priznanju delali najskladnejše dečki. V celoti docela posrečen nastop, kar je tem pomembnejše, ker so vsi oddelki telovadili na predpisano godbo, kar ni ravno lahko; vendar je bilo izvajanje gibov vedno skladno z godbo.

Iz nekdaj neznanega društva se je — (po 13 letih) — polagoma razvila močna postojanka, kateri želimo, da bi v istem tempu nadaljevala, in katera bi danes brez lastne strehe in takoj lepo urejenega telovadišča sploh ne mogla obstojati. Pa tej poti — naprej.

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. JAKOB V SLOV. GORICAH

Pred kratkim je priredilo Sokolsko društvo Sv. Jakob v Slov. Goricah svojo prvo telovadno akademijo. S tem je podalo mlado in agilno društvo dokaz, da si Sokol utira pot tudi na deželi in to v krajih, ki nekdaj sokolski ideji niso bili naklonjeni.

Akademija je uspela vsestransko dobro ter pokazala, da je delo sokolskih vodnikov smotreno. Obširen spored, ki si ga je društvo izbral, je bil izveden zelo dobro. Nastopi dece in naraštaja so bili zelo ljubki, pa tudi ostali oddelki so se dobro odrezali. Številno navzoče občinstvo je delo in trud br. načelnika Cinreja, s. načelnice Koserjeve, ter br. upravitelja Kegelja nagradilo z burnim odobravanjem.

Kot gostje so se akademije udeležil br. župni starosta dr. Gorišek, nar. poslanec br. dr. Pivko, starosta Sokola Maribor I prof. Kenda. Prispel pa je tudi tamburaški zbor in večje število

članstva Sokola Maribor I. Pred akademijo je vse navzoče pozdravil župni starosta br. dr. Gorišek, ob zaključku pa je imel br. prof. Kenda spominski govor o br. Miroslavu Tyršu in o sokolski ideji. — Po akademiji se je vršila prosta zabava, ki je trajala do odsoda milih gostov. — Zdravo!

D. B.

SOK. ČETA MALA NEDELJA

Naša četa priredi dne 29. junija t. l. ob 15. uri v Društvenem domu Viševodansko proslavo. Na sporednu je govor, godba, petje, deklamacije in narodna igra »Krst Jugovičev«. Vabljeni so vsa bližnja bratska društva k obilni udeležbi Zdravo!

Zupa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO TREBINJE

Prošle nedelje (5. o. m.) održalo je Sokolsko društvo Trebinje svojo ovođenišnju javnu vežbu, uz sudelovanje ovdu. nježe gimnazije.

Priredba počela je u 7 sati ujutro natecanjem sokol. četa u prisustvu izaslanika Sokol. župe iz Mostara brata Dušana Bajčića.

U natecanju istakla se je Sokolska četa Lastva, kako postignutim rezultatima, tako i čistoćom vežbača, odela i redom, te disciplinom kod nastupanja. Dobra je bila i vredna četa iz Duži. Vrlo dobar uspeh postigla je nedavno tek osnovana četa iz Dživarja, koja je na ovom prvom — za četu putokom — takmičenju nastupila već sa 2 odelenja, a na javnoj vežbi s preko 20 vežbača.

U 9 časova prekinuto je natecanje, čete su uredno i s pesmom došle u dvorište gimnazije, gde su s muzikom obavljenje probe za proste vežbe. Zatim je formirana povorka svih učesnika, koja prolazi tačno u 10 sati gradom predvodena muzikom 29. p. puka. U povorki je stupalo oko 200 učesnika (ca) gimnazije te 160 pripadnika svih kategorija Sok. društva.

U 10.15 otpočela je prema rasporedu javna vežba na Vilsonovom trgu u prisustvu velikog broja građanstva i vojske.

Prvih pet tačaka (I deo) izvodili su učenici i učenice gimnazije, a najbolja je bila vežba učenica uz pevanje narod pesama.

U II delu prva je tačka pripala muškoj starijoj deci. Zatim su sledili žen. deca ml. i starija, muška deca mlađa, žen. naraštaj ml. i stariji, te muš. naraštaj u razinu prostim vežbama, vežbama palicama, lukovima i t. d.

Sve su vežbe izvedene vrlo dobro, a naročito prške vežbe ženskog naraštaja, te petorice muš. ml. naraštaja, te su nagradene burnim pljeskom gledalaca a naročito priznanje dobilo je 16. tero muš. dece. Sok. četa Lastva za vrlo skladno i oštro izvedene proste vežbe.

Sokolski podmladak izmenio je članstvo s odvažnim vežbama na preči i ručama.

Na to ulazi na vežbalište članstvo Sokol. četa (njih 43) večina u narodnoj živopisnoj hercegovackoj nošnji. Odvežbali su svoje proste vežbe dobro i skladno, i kako je ove god. vreme za uvežbavanje istih bilo vrlo kratko, je ova vežba jedna od prvih našo župi.

Nastupaju još članovi, i izvode proste vežbe za ovog sletu u Pragu — obziru na teškoću i komplikovanost istih — vrlo dobro. Time je javna vežba završena.

Nakon odmora nastavljen je u 13.30 natecanje, a oko 15 sati razlaže se čete svojim domovima razdragani, s veselim pesmama, koračnicama, ne obazirajući se na umor, — zadovoljni, da su izvršili jednu od svojih sokolskih i nacionalnih dužnosti.

SOKOLSKO DRUŠTVO MOSTAR

Sokolsko društvo Mostar istupivši pred javnost 4 i 5. junia s akademijom i javnim časom, dalo je vidnog izražaja neumornom jednogodišnjem radu. Akademija i javni čas je bio izveden na potpuno modernoj osnovi — u duhu vremena, tako da uporedi li se prvačni javni časovi s ovim opazite se velika razlika kako u promeni samog rada tako i u načinu izvedenja.

Sokolska deca su istupila s igrama, što je prema njihovoj prirodi najpodesnije a za prisutne najzabavnejše. Dalje su nastupali naraštajci, članovi na spravama, s prostim vežbama članice, članice i naraštajke. Uz kategorije Sokola nastupile su učiteljska i gradanska škola, koje su s puno elana, smisla i volje izvezle vežbe na opće zadovoljstvo.

Zadnje dve tačke su završene igrom i to: članice su igrale »Košku«, a članovi »Odbojniku«. Igre su se vršile vrlo živo i borbeno. Javnost je s velikim interesom pratila, a pojedinci su se spremno uimeščali istakli. Javni čas je postigao svoj cilj, jer se mostarska javnost živo zagrijala za sokolski rad.

5. junia u 6 sati ujutro su se natačale seoske čete mostarskog društva i to u redovnim i prostim vežbama, trčanju, bacanju kugle, skoku u dalj, skoku v misi i vučenju konopa. Natačanja izmedu četa su vršena vrlo živo.

Rezultati su, uvezvi u obzir njihov na-porni svakodnevni rad, dobri. Posle podne su istupile seoske čete na javnom času.

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBUŠKI

Naraštajski dan

Dana 5. junia o. g., naše Sokolsko društvo održalo je »Naraštajski dan« na vrlo svečan i doličan način.

Rano ujutro u 4 sata obavljeno je natecanje dece i naraštaja pod vodstvom prednjaka braće Mesihovića i Aralice te sestre Delić, koje je trajalo do 7 sati.

Celoga dana prodavane su otkupne značke, a u 5 sati posle podne odvežbane su neke vrlo isprobane vežbe od dece i naraštaja u dvorištu Poreske uprave.

Na javnom nastupu istupio je i muški naraštaj naše agilne Sokolske čete Klobuk s jednoma tačkom prostih vežbi, koja je izvedena na potpuno zadovoljstvo prisutnih.

Naveče održana je u sokolani akademiji, koja je odlično uspela.

Zupa Niš

SLET SOKOLSKE ŽUPE NIŠ

Nj. V. Kralj prisustvovao javnoj vežbi.

11 i 12. junia o. g. obavljen je u Nišu VIII župski slet, koji je veoma uspeo ne samo po broju učesnika na njemu i po izvedenju njegovog programa, nego još više po tome, što je grandioznom manifestacijom sokolske misli, uspeo da u ovoj našoj sredini zatalasa sve žive nacionalne snage, i izvrši afirmaciju Sokolstva kao temelja nacionalnog pregnuća i nacionalnog napretka. Pored ovoga, Sokoli, skupljeni iz cele župe, sa teritorije Moravske i jednog dela Vardarske banovine, imali su tu sreću da u svojoj sredini, vide i pozdrave svoga Kralja, užvišenog roditelja svoga Starešine, koji je, poklanjajući svoju visoku pažnju Sokolima, još jednom više istakao značaj koji Sokolstvo ima za podizanje i vaspitanje novih generacija, novih stubova u zgradbi moćne Jugoslavije. Sokoli Niške župe, neizmerno ceneći ovu visoku ljubav i pažnju Njegova Veličanstva, pozdravili su Ga beskrainim odusevljanjem.

Sama organizacija sleta izvršena je mnogo ranije, vrlo savesno i pažljivo u svima pravcima. Program je izveden ovako:

11. junij.

Prvoga dana sleta, pre i po podne stizala su braća posebnim sokolskim kao i redovnim vozovima, tako, da je već po podne Niš dobio živu sliku, u kojoj su se crvenile sokolske košulje i isticala živopisna narodna odela seoskih sokolskih četa, koje su se ovoga puta naročito isticale i koje su s svojim nastupom pokazale, da je sokolska ideja čvrsto zahvatila koren u selima Moravske i Vardarske banovine. Do 17 časova, stigla su skoro sva društava i čete koje su učestvovalo na sletu, pa je izvršen njihov razmeštaj za nočište.

U 18 časova održan je zbor društvenih načelnika.

U 20 časova krenula je iz sokolane povorka s bakljadom, koja je burno pozdravljena od građanstva, prošla glavnim ulicama Niša, došla pred Banovinu da pozdravi gosp. bana. U ime Sokola, g. bana je pozdravio br. Radovan Dimitrijević, starešina župe.

Burno pozdravljen od Sokola, g. ban Jeremić Živanović, sa balkona banske zgrade, u toplo, bratskom govoru naglasio je pre svega značaj Sokolstva koje ono ima za budućnost i napredak našega naroda i države, pa preko njega i celog Slovenstva. Svoj govor završio je poklikom Nj. V. Kralja. U određeno vreme, sva su mesta, kako na tribini, tako i sedišta vanje i stajnja, bila potpuno zauzeta. Igralište »Pobede« bilo je maleno da primi svu onu masu sveta iz Niša i okoline, koja je želela da prisustvuje ovom glavnemu priredbi sleta i da vide Nj. V. Kralja kad bude došao i otišao. Računa se da je na sletištu bilo do 10.000 duša.

Pred sam početak programa, tu je već bio g. ban Jeremić Živanović, podban g. Todorović, general g. Josif Kostić, komandant armije, gg. komandanti divizije, predsednik opštine, zastupnik Ministra za fizičko vaspitanje g. dr. A. Konstantinović, a 16.30 stigao je Ministar prosvete g. Drag. Kojić. Odmah po njegovu dolasku, otvoreno je obred osvećenja i predaje

nočnji pevajući narodne pesme, deca iz Pirotka kozačku igru, članovi i članice S. d. Niš, vojska i dr.

Istoga dana, a u vezi sa sletom, otvorena je u sokolani i izložba slika i fotografija iz života župe i njenih društava, pa je obiljem materijala izazvala opšti interes Sokola, koji su je za sve vreme posećivali.

12. junij.

U 4 čas ujutro, muzika »Konstantina«, koja je prošla kroz grad, objavila je početak glavnih sokolskih svečanosti, a u isti mah pozivala Sokole na zborna mesta.

Več u 4.30 počela su u sokolani takmičenja članova u vežbanju na spravama, kao i lakoj atletici. Utakmice su završene do 8. pa je za prvaka župe proglašen br. E. Golovko, inače župski putujući prednjak.

U isto vreme su na sletištu (igralište S. K. »Pobede«) pod rukovodstvom br. župskog na

vsipalo cvetje na sokolske vrste. Spreved se je ustavil pred mestno hišo, ki je bila kakor v svatovski obleki. Na oknih hranilnic je klical sokolski pozdrav: zdravo. Pred mestno hišo je nagovoril sprevod župan dr. Režek s prisrčnimi in iskrenimi besedami. Za pozdrav se mu je zahvalil odposlanec Saveza br. Kajzel Bogumil iz Ljubljane.

Ob 10% se je pričela javna televadba vseh oddelkov pod vodstvom župnega načelnika. Po končani televadbi so se zbrali članstvo v kroju, naraščaj, deca in vojaštvo, ki je tudi nastopilo z vajami s puškami, na televadišču, da posluša govor župnega starestre br. dr. Vašiča Ivana, ki je z izbranimi besedami in mislimi trkal na naša sokolska srca in čuvstva.

Nato se je pričela narodna veselica, ki se je končala v najlepšem redu.

Zlet sokolske župe Novo mesto so počastili odposlanec Saveza br. Kajzel Bogumil, starosta župe Ljubljana br. dr. Pipenbacher, širje zastopniki župe Maribor in dva zastopnika župe Karlovac. Župa je prejela tudi še pismene v brzjavne pozdrave.

Zlet Sokolske župe Novo mesto se je obnesel v vseh pogledih. Trdno smo prepričani, da bomo imeli od njega dosti dobička, saj je marsikoga predramil iz brezbržnosti, ga vnel za Sokolstvo in potrdil v sokolski veri. Vse to bi bilo treba prijeti in ne izpustiti.

Sokolstvo bo moglo opraviti s pridom svoje poslanstvo le, a to bo zajelo čim več našega naroda. Le škoda, da imamo v Novem mestu tako malo takih, ki bi hoteli prijeti za sokolsko delo, ki mu peščica dosedanjih delavcev ni kos.

Sokolstvo Novo mesto bi samo lahko postavilo na televadišče nekaj sto televadečih, ko je tu vse polno mladine v osnovni in meščanski šoli ter na gimnaziji. Razen tega je tudi še trgovski in obrtni naraščaj. Vso to mladino bi bilo treba zbrati in privesti v naše vrste. Radi priznamo trud in prizadevanje nekaterih, zlasti župnega in društvenega načelnika br. Paapeža, ali kaj, ko pa ne zmrejo sami vsega, ako bi se tudi bavili samo s sokolskim delom. Delo bo treba pač razdeliti. Župno in društveno načelništvo bo treba poveriti dvema različnim bratom, ker en sam ne zmaguje obogaja.

Ob 45 letnici naj bi se Sokolstvo Novo mesto zavedlo, da je dolžno pritegniti k sebi in prekvasti vse Novo mesto. Ta dolžnost je sedaj mnogo lažja, kakor je bila prej.

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO PETROVARADIN

Posle dugogodišnje teške borbe za opstanak, Petrovaradinsko Sokolstvo, požrtvovnim radom svoje uprave in predusretljivošču gradskog poglavarstva, steklo je svoj dom i tako osiguralo sebi rad i napredak.

Uz sudelovanje mnogobrojnog građanstva otvoren je na svečan način sokolski dom, koji je gradski načelnik predao Sokolskom društvu na upotrebu.

Starešina društva br. Višošević u lepom pozdravnem govoru istakao je ulogu Sokolstva, čije su ideje vodilje istina, lepota i dobrota u nacionalnom i društvenom životu.

Osobito jedljive reči izrekao je jedan mali učenik Sokolič, koji se je u ime školske dece Sokolič zahvalio svima koji su doprineli da se v Petrovaradinu podigne sokolski dom. Zgodne prigode, sokolske deklamacije i pesme doprinele su da se je prisutno građanstvo razdragana sreca uputilo prema letnjem vežbalistu, gde je bio održan vrlo uspeli javni čas.

Na večer je održana akademija.

Sada, kad društvo ima svoj dom, svecasta je i opravljana nada, da će Petrovaradinsko društvo u svima pravcima sokolskog rada napredovati i postati snažna privlačna tačka za celo grad.

Ko zna kako se je teško krčio put u zatrovanoj sredini, taj može biti sretan ovim uspehom.

SOKOLSKO DRUŠTVO BEOČIN

U nedelju 12. junia priredili so društva BEOČIN i VRDNIK zajednički izlet v javne vežbe, u kojima su učestvovala i društva St. Futog i Čerević.

Velika povorka u kojoj je učestvovalo muške dece 98, ž. dece 112, m. nar. 38, ž. nar. 26, m. članstva 52 i ženskog članstva 41, krenula je do stojanstveno s muzikom na čelu u 8 i po sati pre podne od škole fabrike cementa kroz selo BEOČIN u šumu beočinskog manastira, zvanu »Hladna voda«. — Najpre su održane probe vežba, a zatem se je igralo i pevalo.

Posebne podne v 3. sata otvoren je starešina društva BEOČIN br. D. Borković javnu vežbu pozdravnim govo-

rom, u kojem je tumačio rad Sokolstva u nacionalnom pogledu. U ime društva VRDNIK otočdravio je brat Pavle Peter, izloživi dužnosti Sokola. Zatim su otočde javne vežbe dece, naraščaja i članstva. Sve su vežbe izvedene vrlo lepo i skladno, a članovi su izvodili i vežbe na spravama. Publike je bilo preko 500, koja je vežbe pozdravljala burnim aplauzom.

Na molbu dečjušta BEOČIN odrigalo je društvo VRDNIK igru obojkova, koja je bila pravačena s mnogo interesa, te će i društvo BEOČIN sada uvesti ovu igru.

Naročito ističemo, da je bratsko društvo VRDNIK došlo u BEOČIN preko Fruške gore i nakon 6-satnog hoda izvelo sve vežbe vrlo precizno i time dokazalo, da Sokoli ne žale trud, malar da je težak i dalek put.

Župa Osijek

IZ UPRAVE ŽUPE

Sednica izvršnog odbora održana 18. maja o. g. stvorila je slednje važnije zaključke: Imenuje se uprava čete Podvinje (društva Slav. Brod) sa starešinom i prosvetarom Češić Josipom in načelnikom Krajinović Marinom na čelu. Starešina izveštava, da do sada nisu udovoljili svojim dužnostima još 2 društva i 23 čete, pa usled toga nisu kod ovih jedinica razrešene stare uprave, niti imenovane nove uprave. Zaključuje se da ove jedinice obidu okružni načelnici in da o njihovem stanju i radu podnesu tačne izveštaje, odnosno svoje predloge. Zaključuje se da se ostavi na snazi odobrenje uprave župe da društvo Darda održi svoju priredbu razviča društvene zastave na 12. junu o. g., a da se župska priredba o natecanju dece i naraščaju odloži. O danu te priredbe ima da doneče zaključak TOŽ i da podnese predlog upravi župe na odobrenje. Na isprajnjena mesta članova uprave Sokolskog društva Andrijeve imenuje se: za tajnika Baić Duro, za blagajniku Spicer Mavro, za načelnika Rožac Jozip, za zameniku načelnice Đurašković Katica i za člena suda Baić Đuro. Prima se na znanje izveštaj društva Vukovar da će iz svojih sredstava nabit 1. prelaznu nagradu za omladinsko natecanje. Za javnu vežbu društva Petrovac (29. maja o. g.) određuje se kao izaslanik župe brat Čič Ljudevit, tajnik ove župe, te će mu se priključiti jedan od braće tehničara, kojeg će odrediti Načelnštvo župe. Prima se na znanje, da je uprava župe Novi Sad od svojih sredstava votirala ovoj župi 10.000 dinara.

Sednica Izvršnog odbora, održana 25. maja o. g., stvorila je slednje važnije zaključke: Imenuje se uprave sledečih jedinica: četa Gaboš (društva Vinkovci) sa starešinom Turičanin Ignjom, prosvetarom Lasković Stevanom in načelnikom Kojčinovićem Vlajkom; četa Podravska Moslavina (društva Donji Miholjac) sa starešinom i prosvetarom Matkovićem Durom in načelnikom Trčovićem Josipom; četa Donja Motičina (društva Našice) sa starešinom Grepl Jozipom i prosvetarom i načelnikom Guljašem Florijanom. Prima se na znanje da su u II. kurs škole za obuku vojnika za vode sokolskih četa primljeni: Buček Stejan (Čepin), Majher Ferdo (Andrijeve - Rokovci), Matošević Marko (Sibinj), Smolić Đoka (Gornji Miholjac) i Vuković Martin (Otok). — U Sok. društvo Kneževu imenuje se za načelnika brat Liščić Duka, a za tajnika sestra Fogl Jelena. — Votira se Din 100 kao prilog župe za klin na novoj zastavi Sok. društva Darda, koja će se 12. o. m. osvetiti. — Prima se na znanje izveštaj načelnika župe, da se ove godine neće održati župsko natecanje dece, več da će se isto održati samo po okružjima. Naraščajsko natecanje za prelaznu naraščajsku zastavu župe održaće se u Dardi 12. junu o. g. Pregled vežbača za natecanje u Pragu društva Osijek Donji grad i Vinkovci izvršiće se izmedu 5. i 10. junova ove god.

Zaključuje se, da se u mesecu julu održi jedan 14-dnevni prednjački tečaj u Osijeku. Svaki učenik uplačuje 100 dinara, a ostale troškove snosi uprava župe. Uz ostale tečajeve

IZ NAČELNISTVA ŽUPE

Tečaj za obuku vojnika-Sokola

Ministarstvo vojske i mornarice organizovalo je u Beogradu več drugi tečaj za obuku vojnika za vodnike sokolskih četa. Te tečajeve vode sokolski radnici iz Beograda.

Prvi tečaj pohadol je 5 vojnika, članova naših sokolskih društava i četa in to: Čepin, Andrijeve-Rokovci, Sibinj, Gornji Miholjac i Otok.

Drugi tečaj, ki je započeo 9. maja i trajajo do 25. junu o. g., pohadol daljnja 4 vojnika iz sledečih naših jedinica: Bankovci, Belišće, Podravska Slavina i Torjanci.

Poduzeti su koraci da Ministarstvo vojske i mornarice sve tečajeve

oslobodi od daljnjeg služenja u kadru i da ih Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda materijalno pomogne, kako bi mogli posetiti slet u Pragu.

ZUPSKI 14-DNEVNI PREDNJAČKI TEČAJ

Ovaj tečaj održaće se u Osijeku u drugoj polovini meseca jula. Tačan datum javice se naknadno. Tečaj je samo za članove i biće primljeno maksimalno 70 članova.

Poimenične prijave treba poslati najkasnej do 30. junu ove godine.

Načelnštvo župe ima pravo, da primi eventualno manji broj, nego što društvo javlja.

U ime troška treba svaki tečaj poneti 100 Din. Ostatak troškova snosi župa. Prehrana i směstaj biće verovatno u »Đačkom Domu«.

Načelnštvo Sok. okružja Slavon-Požega priredilo je 3. maja o. g. jednodnevni tečaj za načelnike svojih jedinica. Zastupane su bile sve, osim četa Vilić Selu i Ruševu. Na tečaju predavanje je o novim zapovedima za redovanje vežbe (brat J. Ričko), o štafetnom trčanju (brat P. Pavlović), o natecanju dece i o obojci (brat M. I. Blažek). Sve je također i praktično izvedeno.

Načelnštvo Sokolskog okružja Sl. Brod održalo je sednico 16. maja o. g. u Slav. Brodu. Zastupane su bile sve jedinice osim društva Nova Kapela Batrina i Brodski Drenovac te četa Svilaj. Zaključeno je, da se okružno natecanje za prelaznu okružnu zastavu održi dana 28. avgusta o. g. u Slav. Brodu. Okružni slet će se održati 4. septembra (ili 11. septembra) u Oriovcu, jer to društvo tog dana otvara svoj dom. S natecanjem za prelaznu zastavu (28. VIII) održaće se i natecanje dece u smislu ovogodišnjeg župskog programa. 19. junu o. g. održavaju se »okružni izleti«. Za zapadne jedinice okružja organizira izlet Sok. društvo Sibinj i vodi zamenik okr. načelnika brat Siber, a za istočne jedinice organizira društvo Slav. Brod, a vodi načelnik okružja brat Dekval. Na tim zajedničkim izletima obaveće se pokusi za proste vežbe i probna natecanja u lakoj atletici.

IZVANREDNA SEDNICA SIREG TOŽ

održana je 22. maja u Osijeku. Prisutni načelnici Sokolskih okružja: Našice, Podr. Slatina, Osijek, Slav. Brod, Slav. Požega i Vinkovci. Ispricani: Dakovo i Vukovar. U općoj raspravi konstatovano je da je uspeh štafete dobar. Zaključeno je da svi okružni načelnici podnesu, o toku štafetnog trčanja, pismeni izveštaj, iz kojeg će Načelnštvo sastaviti celokupan, konačni izveštaj.

Odnosno održanja omladinskog natecanja zaključilo se, po svestranoj i iscrpojnoj raspravi, da se u ovoj godini uopšte ne održi. Preporučuje se okružni načelnici podnesu, o toku štafetnog trčanja, pismeni izveštaj, iz kojeg će Načelnštvo sastaviti celokupan, konačni izveštaj. Naraščajsko natecanje začinjava opštinske predmese. Celi program tih takmičenja izvršiće se u godini 1933.

Naraščajsko natecanje održaće se 12. junu o. g. u Dardi, ali u ograničenom opsegu, t. j. samo kao natecanje za prelaznu naraščajsku zastavu župe. Učestvuje dokle samo odelenja.

Odreden je datum pokusnih natecanja za takmičenja u Pragu. Pregled prostih vežbi učenika za Prag izvršiće okružni načelnici. Isti te za pregled i odgovaraju. Za ostale ovogodišnje takmice određuje se datum 21. avgusta (natecanje članova i članica sokolskih četa i finalne utakmice u obojici). Na predlog brata Glasnera zaključeno je da se održi u obojici: u okružjima za prvenstvo okružja, — posle u grupama po tri okružja i konačno u župi. Razdeoba grupa, kao i datume do kojih treba pojedine utakmice izvesti, određuje Načelnštvo župe.

Održen je datum pokusnih natecanja za takmičenja u Pragu. Pregled prostih vežbi učenika za Prag izvršiće okružni načelnici. Isti te za pregled i odgovaraju.

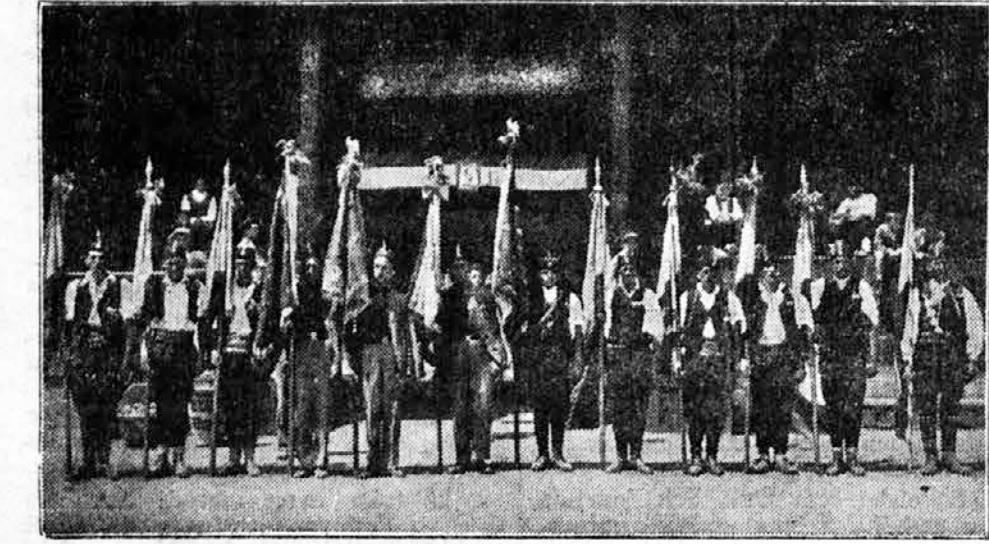
Za ostale ovogodišnje takmice određuje se datum 21. avgusta (natecanje članova i članica sokolskih četa i finalne utakmice u obojici). Na predlog brata Glasnera zaključeno je da se održi u obojici: u okružjima za prvenstvo okružja, — posle u grupama po tri okružja i konačno u župi. Razdeoba grupa, kao i datume do kojih treba pojedine utakmice izvesti, određuje Načelnštvo župe.

Osmo redovita sednica TOŽ održana je 31. maja. Načelnik poziva članove Tehničkog odbora župe, da u večem broju sudeluju sednicama šireg TOŽ, gde su prisutni i svih načelnici okružja Baš je to od velike važnosti, kako bi se vazda znalo stanje kao i mišljenje jedinica na terenu. — Počnute natecanje sa vratama, pripravljenim za Prag, vršiće se izmedu 5. i 10. junova o. g. Sudački zbor za taj pregled sačinjavaju: ing. Kvapić, Šafarž, Muk, Ladenhauer i Šijanović. — Suce za naraščajsko natecanje u Dardi 12. o. m. određuje načelnik župe. Ti suci će biti sazvani, da im se rastumači način sudenja. — Vodstvo transporta za Prag preuzeće I. zamenik načelnika župe br. Jar. Šafarž i načelnica župe sestra Slavka Kovšeka. Transport će se razdeliti u manje grupe po 10 učenika. Te će grupe voditi članovi TOŽ i ovakve sačinjavaju: ing. Kvapić, Šafarž, Muk, Ladenhauer i Šijanović. — Suce za naraščajsko natecanje u Dardi 12. o. m. određuje načelnik župe. Ti suci će biti sazvani, da im se rastumači način sudenja. — Vodstvo transporta za Prag preuzeće I. zamenik načelnika župe br. Jar. Šafarž i načelnica župe sestra Slavka Kovšeka. Transport će se razdeliti u manje grupe po 10 učenika. Te će grupe voditi članovi TOŽ i ovakve sačinjavaju: ing. Kvapić, Šafarž, Muk, Ladenhauer i Šijanović. — Suce za naraščajsko natecanje u Dardi 12. o. m. određuje načelnik župe. Ti suci će biti sazvani, da im se rastumači način sudenja. — Vodstvo transporta za Prag preuzeće I. zamenik načelnika župe br. Jar. Šafarž i načelnica župe sestra Slavka Kovšeka. Transport će se razdeliti u manje grupe po 10 učenika. Te će grupe voditi članovi TOŽ i ovakve sačinjavaju: ing. Kvapić, Šafarž, Muk, Ladenhauer i Šijanović. — Suce za naraščajsko natecanje u Dardi 12. o. m. određuje načelnik župe. Ti suci će biti sazvani, da im se rastumači način sudenja. — Vodstvo transporta za Prag preuzeće I. zamenik načelnika župe br. Jar. Šafarž i načelnica župe s

Po želji građana ovog dela grada, starešinstvo župe je izvršilo sve potrebne predradnje. Na 29. maja sazvana je skupština građana Vratnika i okolnih delova. Skupština koja je bila odlično posećena, jednoglasno je donela zaključak da pristupi osnivanju Sokolskog društva Sarajevo - Vratnik. Na skupštini su govorili član Saveza br. dr. I. Hadomerović i član župe br. R. Grdić te više građana Vratnika. Za starešinu društva izabran je br. F. Musakadić, za načelnika br. Salko Sofić, načelniku s. Abida Karahasano,

OKRUŽNI SLET U SARAJEVU

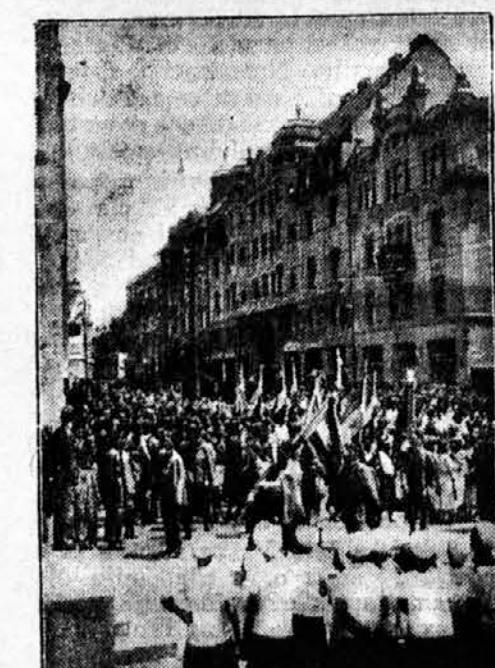
Dne 12. juna održan je u Sarajevu okružni slet. Uoči sleta 11. VI popodne održano je takmičenje vežbača, koji će se takmičiti ispred Sarajevske župe na IX svesokolskom sletu u Pragu. Utakmice su vršene na svim spravama. Kao najbolji izašli su po redu: 1)

Zastave jedinica koje su učestvovali na okružnom sletu

Oskar Lavrač, 2) Rade Joksimović, 3) Slavko Maunagić, 4) Franjo Kihteršić, 5) Boško Kovačević, 6) Stane Keunc (Kakanj), 7) Tomo Vraneš, 8) Salem Jagatović, 9) Joža Kolšek (Breza). — Takmičenjima je rukovodio posebni odbor, koji je odredilo načelstvo župe.

U nedelju izjutra od 6—10 sati vršene su probe za javni čas na stadionu. Posle toga je izvršena smotra članova koji idu na IX svesokolski slet u Prag. U 11 sati krenula je velika povorka Sokola sviju kategoriju, na broju

Jedan deo povorce kroz varoš

do 2000. Ovu svečanu povorku priredili su Sokoli da manifestuju velike rezultate kratkotrajnog rada Sokola na selu, a da u isto vreme uvere sve one koji sumnjaju u snagu Sokolstva, da je Sokolstvo kao ideja, većito mlađe i većito savremeno. Povorka je sponzor impozantnošću i disciplinom podigla duhove i zadičila patriotsko građanstvo. Prošavši dostojanstveno, uz pratnju dveju glazba, povorka se svrstala pred zgradom Hipotekarne banke. Tu je Sokole pozdravio član starešinstva župe br. Radmilo Grdić vatrenim patriotskim govorom u kom je ukazao na veliki značaj pohoda Sokola na selo. Uz poklju kralju, starešini Sokola i Jugoslaviji, govornik je pozvao Sokole da nastave svoj rad na ovom trnovitom ali blagodarnom putu. Dobrom poznavaću lokalnih prilika naročito upada u oči veliki uspeh Sokolstva na selu. Musliman, pravoslavni i katolik stupaju bratski i s punim povjerjem u sokolskim redovima. Osećaj takovog poverenja i takovog bratstva bio je uvek primarni problem bosanskog sela; prvenstveno treba rešiti ovaj problem ako se želi u ovo selo poći ma s takovom akcijom, jer je do sada, zanemarajući ovaj osnovni problem, propao celu niz akcija koje su težile da uđu u selo. Sokolstvo je prvo pošlo pravim putem u selo unoseći u njega prvenstveno bratsku ljubav i međusobno poverenje.

Javni čas posle podne počeo je u 4 sata razvijanjem zastave Sokolske čete Koševo. Zastavi je kumovao starešina Sokolskog društva Sarajevo, br. dr. B. Sunajković, koji je pred postrojenom četom održao lep govor, u kom je istakao značaj Sokolstva u našoj

prošlosti, sadašnjosti i naglasio zadatke Sokolstva a naročito Sokolstva na selu, u našoj budućnosti. Kum je zahvalio starešinu župe br. dr. V. Besarović, ističući zasluge br. dra Sunajkovića na polju sokolskog rada.

Pošto je izvršen dečiji članstvo ispred zastora, počeo je javni čas sa sledećim programom: 1) Muška i ženska

srednjeg i slabije situiranog građanstva, dok se imućnije građanstvo viđelo u vrlo malom broju.

Navečer, u 8 i po sati priređena je akademija u bašći Poštanskog doma. Osobito je uspela vežbača članova na konju i »Sonata« koju je izveo ženski naraštaj. Uz pretstavnike vlasti, akademiju je posetila naročito sokolska mladež u većem broju, jer je akademija, u glavnom, bila njoj i namenjena.

SOKOLSKO DRUŠTVO VAREŠ-MAJDAN

Na 26. maja o. g. sokolski podmladak društva Vareš-Majdan u zajednici s podmlatkom Sokolske čete Pržiči i ovdašnjom osnovnom školom, održao je svoju akademiju u svrhu propagande za upis ovdašnje dece u sok. podmladak.

Društveni prednjaci izveli su mušku i žensku sok decu s odabranim vežbama, dočim su školska deca istbjila deklamacijama narodnih pesama.

Akademiju je otvorio starešina društva brat inž. Bučar Josip, pred roditeljima i mnogobrojnom decom, koja još ne učestvuje u sokolskom radu, te je u svome pozdravnom govoru istakao potrebu njihovog učešća u Sokolstvu po primeru njihovih drugova i drugarica, koji će na ovoj akademiji podmlatku pokazati kako ih Sokolstvo sprema u jedinstvenom nacionalnom jugoslovenskom duhu, okrepljujući im telo i spremljavajući ih za buduće zdrave i valjane, karakterne i čestite državljanke naše velike otadžbine.

Zatim je član podmlatka br. Mirko Gavran ispred svojih drugova i drugarica pozdravio roditelje i ostale školske drugove i drugarice, posle čega je izveden program na potpuno zadovoljstvo prisutnih.

Cist prihod ove akademije namenjen je nabavu sokolskih dečijih odora za siromašne članove podmlatka.

SOKOLSKO DRUŠTVO GORAŽD-Akademija Ruskog Sokola

Dana 2. maja o. g. uvečer u sokolani održata je akademija sekcije ruskog Sokola u Goraždu, čije glavno članstvo čine profesori, nastavnici i daci ovdašnjeg Ruskog donsko-kadetskog korpusa.

Akademija je počela sa sokolskom koračnicom, koju je otvirala dačka glazba. Iza tога nastupa pevački zbor, te otpева rusku sokolsku himnu: »Bože, Bože prav — — — Nastupaju članovi s prostom vežbom IV dela češkoslovačkog, koja se ovog sleta odigrava na svesokolskom sletu u Pragu za natečaj članova. Nastup najmanje dečice (devetorica) od 10 godina bio je tako dražestan, te se osobito dopao za naročito udešeni dečji orkestar.

Proste vežbe naraštaja bile su odlične, te je bilo više grupa s posebnim vežbama.

Ruski Soko goji viteške igre, pa je jedna četvorka pokazala pravu veštini u mačevanju.

Iza ovog je vežbalo 10 najboljih članova na spravama: na preči i ručama, te zasluziće svaku divljenje.

Sve ove vežbe sastavio je br. Aleksandar Gan, načelnik Sokolskog društva u Goraždu. Danas sekcija ruskog Sokola u Goraždu ima oko 40 izvrsujućih članova, te oko 60 naraštajaca — dece, što pretstavlja jaku sokolsku falangu u našem okružju i jednu odličnu tehničku snagu za razvoj opštег Sokolstva.

Stizati seljani iz mesta i obližnjih sela, pak se je pristupilo izvadjanju samoga programa.

Prva tačka programa bilo je predavanje o pedesetgodišnjici smrti Augusta Šenoe, koje je održao brat starešine Milan Mienica, zatim su nastupile sve kategorije vežbača, te su lepo i skladno prikazali svoje vežbe. Naročito odobravanje ubrali su članovi i članice koji su nastupili u narodnim nošnjama, te izveli skupinske vežbe po narodnim motivima, od sestre M. Hajekove. Ovu vežbu poslala nam je So-

Župa Split

SOKOLSKA ČETA OMIS-KUTLEŠA

Sokolska četa Omis-Kutleša održala je svoju javnu vežbu 29. maja o. g.

Oko 16 sati pred sokolskim dogodom uredena je povorka, koja je s pevanjem sokolskih pesama, uz pratnju tambura, stupala kroz seoske ulice naveštajući seljanima da će se vežbe održati.

Na letnje vežbalište počeli su pri-

Članice Sokolske čete Omis - Kutleša

kolska četa Mašić, Župa Zagreb. Sestra Hajekova zasluzila je hvalu za sastav ove vežbe, jer je vrlo zgodna za seoske čete. Također su i ženska deca u skupinama s dugim štapovima. Sledilo je 18 članica i nakon toga 36 članova s praškim prostim vežbama. Članice svakako bolje od članova, a i potomjima nema se mnogo prigovoriti. — Vojnička glazba ovog je puta dobro odgovarala, što je u glavnome zasluga kapelnika.

Posle svršenog programa, sestra načelnica Danica Nola, zahvalila se kratkim govorom prisutnima na posetu, pozivajući roditelje da svoju decu salju u sokolani, jer im je tu jedino mesto da dobivaju zdravo telo i jaku dušu.

Ova četa osnovana je pred dve godine, koja neumorno radi na prosvetovanju našega seljaka, a osobito omladine. Do sada je nastupila s javnim vežbama putem. Za sve ovo može se zahvaliti sestri D. Noli (učiteljici), koja neumorno radi da sokolski duh osvoji dušu našeg seljaka. — Soko.

Župa Sušak - Rijeka

Zupsko natecanje

Prema zaključku Tehničkog odbora župe obavljeno je u Sušaku dne 5. o. m. natecanje društava u višem odelu, koje obuhvaća sprave i laku atletiku, dočim se natecanje nižeg odela, koje sadržava samo discipline lake atletike obavlja tek početkom jeseni. Isto tako provešće se natecanje svih odela u plivanju na svršetku letne sezone. — Dne 5. o. m. pristupilo je natecanju višeg odela 14 članova, 7 članica, 22 naraštajca i 12 naraštajki, ukupno 55 učesnika. Natecanje na spravama i u prostim vežbama počelo je u 6 sati ujutro u sokolani, a svršilo je lakom atletikom na trgu pred gimnazijom u 10 sati. — Sudaca 12, sutkinja 4.

Prema broju pojedinih kategorija pokazuje se relativni prosečni uspeh: članice 65,04%, ženski naraštaj 63,62%, članovi 58,62%, m. naraštaj 58,02%. — Nula palo je ukupno u lakoj atletici 30, na spravama 29 i u prostim vežbama 6. — Uzrok tome nedovoljna treninga, iako se može reći da je zanimanje za natecanje bilo prilično. Društva iz Kastavštine, Gorskog Kotora, Like i sa otoka (osim Krka) nisu poslala nijednog natečatelja. — Suci bili su na visini, priziva nije bilo, a disciplina bila je povoljna. Općenito pak se opažalo slabo pristupanje i otstupanje od sprava. Bolje uspehe uporeću moći će se svakako postići, ako se u buduće prednjaci i prednjačice u društvinu jače zauzmu za što intenzivniju treningu odelu i pojedinaca.

Celokupna slika sposobnosti naših vežbača stvarice se tek nakon obavljenog natecanja nižeg odela. Po dosadanju rezultatima valja potvrditi, da društvinama u Primorju nedostaju podesniji i udobniji letnji vežbališta pa je usled toga sveta dužnost društvenih uprava i prednjačkih zborova, da u buduće svim snagama porade na tome, da se našoj mladeži dade sva mogućnost vežbanja na otvorenom zraku, inače će nas druge, nama srodne organizacije sporta, u kratkom vremenu poteći.

SOKOLSKO DRUŠTVO SUŠAK-RIJEKA

Naše društvo priredilo je u nedelju 5. o. m. na Regentovom trgu javnu vežbu, koja je u broju donekle, a u posetu svakako nadmašila lanjsku priredbu. Javnu vežbu otvorio je društveni starešina br. Grkinić pozdravom.

Porast opaža se u prvom redu na muškoj i ženskoj deci, od kojih je prava nastupila u prostim i kombiniranim skupinskim vežbama, a druga s prostim vežbama. Uspeh prve i druge kategorije bio je zadovoljavajući. Muški i ženski naraštaj nastupio je u praškim vežbama. Na spravama i u igrama nastupilo je ukupno 9 odelja i skupina. Istočem odeo muškog naraštaja sa Prag na kozličiu, nadalje članove sa skokom preko visokog konja s pružnom daskom, odeo članstva na ručama i decu s igrama. Drugde primetila se nesigurnost u nastupanju i prilična rastresnost. Radi se opet o nedovoljnjoj premljenosti pojedinaca. — Uzorni odeo na preči pokazao je da imamo

par vanrednih vežbača, koji pokazuju dobar smisao za ispravnu vežbu.

Najavljeni odeo vojske s vežbama s puškom otpao je, a umesto njega nastupila su muška deca u skupinama s dugim štapovima. Sledilo je 18 članica i nakon toga 36 članova s praškim prostim vežbama. Članice svakako bolje od članova, a i potomjima nema se mnogo prigovoriti. — Vojnička glazba ovog je puta dobro odgovarala, što je u glavnome zasluga kapelnika.

Na vežbalištu primetio se je nedostatak redatelja. Za nastupe vredi pravilo, da se za celo vreme vežbanja na prostoru odredenom za vežbu ne sme nalaziti niko osim vežbača, jer svako drugo trčkanje preko vežbališta kvari pogled i utis gledalaca. — Večernja akademija na gradskom kupalištu odgodovala se je zbog prehladnog vremena.

Celokupni pregled javne vežbe kaže nam, da društvo marljivo radi, da imade simpatiju među publikom te da ispravno teži svom sokolskom cilju.

SOKOLSKO DRUŠTVO VRBNIK

U znak proslave desetogodišnjice svog opstanka, Sokolsko društvo u Vrbniku održalo je dne 12. juna o. g. svoj javni nastup uz sudjelovanje još drugih društava iz krčkog okružja.

Iz jutra, u 6 sati, obilazila je glazba mestom, pozivajući svoje prijatelje da im se pridruže.

U 10 sati održala su se razna natjecanja. U 14 sati dočekalo se braću iz Aleksandrova, zatim se išlo zajednički dočekati ludu ratne mornarice, koja je došla iz Selaca sa 40 mornara, koji će također sudjelovati na javnim vežbama. Istodobno stiglo je i britansko društvo Krk, koje je ravno krenulo prema luci, da se odavde zajednički povrati povorkom u mesto. U 16 sati približavao se vrbinčkoj obali parobrod »Triglav« koji je dolazio iz Sušaka svečano iskićen i pun gostiju — Sokola i sokolskih prijatelja iz Sušaka, Kraljevice i Crikvenice. Zajednička povorka krenula je iz mesta prema luci, da ih dočekaju. Vrbnik ih je veselo dočekao, a videlo se očito, da su svi raspoloženi i srdačnosti doprineli svoj ideo.

Vežbalište se brzo ispunilo. Kad su Sokoli svrstani u povori sa obale stigli na vežbalište — pozdravio ih br. dr. Franjo Volarić, društveni prosvetar. Zahvaljuje starešinu župe još drugih društava iz krčkog okružja.

Iza togu su sledile vežbe. Vežbale su sve kategorije vrbinčkog Sokola i još drugih društava krčkog okružja. Nastupio je i muški podmladak iz Sušaka sa svojom lepotom vežbicom, a članovi i članice izveli su narodni ples, koji će biti posebna tačka sušačkog Sokola na akademiji u Pragu. Sve su tačke izvedene s uspehom. Publiku je kod svake vežbe pozdravljala vežbice burnim klicanjem, a naročito mornare, koji su nastupili dva puta.

Nakon svršene vežbe gosti su se razili po mjestu, da se malko okrepe, a zatim su se spremili na povratak svojim kućama, — nadamo se s lepim uspomenama na ovaj dan proveden u starodrevnom Vrbniku, koji je poznat od starine kao mesto u kojem su se rodili mnogi muževi poznati zbog svoje jugoslovenske svesti.

Današnji dan pokazao je uspeh njihove inicijative, te nam ujedno jamči i bolju budućnost, koja je osigurana Sokolu i njegovim ciljevima.

svoju javnu vežbu. — Izabran je dan Antonovo, jer je toga dana godišnji sasaj u Novalji, k

Javni nastup Sokolskog društva u Novalji opravdalo je potrebu da se što većem skupu naroda pokaže javno složan i lep nacionalni rad Sokolstva na otoku. — Neprijatelji Sokolstva na otoku Pagu, na ovaj javnoj vežbi u Novalji videli su kako složno nastupa ribarska, težačka i sirotinjska deca, naraštaj, a naročito kako složno i jednako nastupaju članovi Sokolskog društva — naši ribari i težaci. — Na javnoj vežbi nastupile su sve društvene kategorije, deca, naraštaj i članstvo. — Članstvo, njih 20 krepkih ribarskih i težačkih mladića u sokolskim majicama, vežbalo je proste vežbe za praški slet, tako da se je svaki morao diviti složnoj vežbi krepkih, žuljevitih ruku naših otočana. — Javna vežba u Novoj dokazala je visoku sokolsku i nacionalnu svest naše Novalje.

Javna vežba održana je posle pođene na samoj obali na Trgu Kralja Aleksandra uz veliko sudjelovanje naroda. — Trg je bio iskićen zastavama, i nastupi su u potpunom redu izvedeni. — Prednjački zbor na čelu s načelnikom br. Andrićem, Vitezicom i Hanom, te s načelnicom s. Bodlovićem, pokazao je što se može postići složnim i ustajnjim radom. — Nakon vežbe Sokolsko društvo se je fotografiralo, a na večer je bila zabava. — Materialni uspeh priredbe nije velik, jer je Novalja strašno pogodena vinskom križom, ali je zato ogroman moralni uspeh!

Ova je javna vežba bila održana pred polazak u Prag, kamo će tek nekoliko iz Novalje ali se svi spremaju užurbano na okružni slet rapsko-paškog Sokolskog okružja koji će se održati u Pagu 15. avgusta o. g. — Sokolsko društvo Novalja krećuće sve na slet u susedni Pag. — Već su uvežbane vežbe, a spremne se sve potrebno radi prevoza članstva, naraštaja i dece iz Novalje, Caske u Pag motornim čamcima.

U Pagu polovicom avgusta o. g. manifestovale sokolsku i nacionalnu svest Sokolstvo otoka Raba i otoka Paga, predvedeno svojim vrsnim prednjacima koji će iz Praga doneti sveži sokolski impuls za daljnji sokolski rad na obalama našega Jadrana.

Zupa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BIOGRAD NA MORU

Nastupom toplijih vremena oživio je rad u našoj sokolani. Vežbaju sve kategorije kao: članovi, članice, muški i ženski naraštaj, muška i ženska deca i pripremaju se za što doličnije javne

nastupe, koje kani ovo društvo prirediti tokom ovoga leta.

Društvo ima u programu da priredi izlete s javnim vežbama u području čete Tkon, Sukošan i Diklo, a sve u svrhu širenja sokolske i nacionalne svesti u ovim izloženim krajevima. — Naročitu važnost imaju izleti u čete Sukošan i Diklo, koje se nalaze tik otetog nadmorskih Zadra. Ovim priredbama sudjelovaće takoder i društvena glazba. Na javnim nastupima vežbaće sve kategorije ovoga društva te članovi bratskog društva Pašman.

Pošto su ovakve priredbe od naročite važnosti u ovim krajevima, nadamo se, da će koli braća članovi toli i ostali nacionalno svesni građani podupreti ovu akciju i svojim sudjelovanjem na ovim priredbama doprineti boljem uspehu ovih priredaba.

Zupa Varaždin

PRVI ŽUPSKI SLET

U pretprošlom broju opisali smo svečanu akademiju, razvjeće barjaka i javnu vežbu prigodom prvog sleta župe Varaždin, a danas donosimo rezultate narecanja.

Natecalo se je 15 četa sa 90 takmičara. Prema vrstama postigle su čete ove rezultate: 1) Macinec 75,714%, 2) Petrijane 75,357%, 3) Nedelišće 71,428% te ove čete dobivaju diplome, a daljnji je redosled: 4) Trnovac, 5) Sv. Ilija, 6) Vidovec, 7) Kamenica, 8) Kastelanec, 9) Vratinić, 10) Zbelovac, Kučan, 11) Šemovec, 12) Biškupec, 13) Bartolovec, 14) Kuljević i 15) Jalžabet. Kao pojedinci postignulo je 20 braće iz čete diplome i to: Bratko Dragutin 92,50%, Dubenik Zlatko 90%, dalje sledi: Dovečer Martin, Krsnik Mijo, Kosec Šimun, Logozar Vid, Carric Ivan, Jambrović Stjepan, Skupnjak Nikola, Kuhar Ivan, Mindjek Ivan, Hosujak Ivan, Leskovar Stjepan, Matarski Đuro, Kučić Ivan, Franklin Miha, Družinić Josip, Vuković Juraj, Pešnec Gabor i Rodek Tomo, a za njima se reda daljinjih 70 natecaljnika.

Vrsti višeg odeljenja postavila su društva Varaždin dve te po jednu Čakovac i Prelog sa 22 takmičara. Prva je vrsta Varaždin sa 280,7465 tačaka. Pojedinci postigli su ove rezultate: 1) Julije Kerec 50,1637 t., 2) Durak Stjepan 50,3007 t., 3) Kovačić Julije 50,2812 t. (svi Varaždin), 4) Pavao Spicer (Čakovac) 49,6707 t., 5) Stjepan Majcen 48,2597 t., 6) Ivan Lednički 48,1595 t., 7) Mića Kovačević 47,7412 t. i 8) Mrazović Dragutin (svi Varaždin) sa 47,669 tačaka. Ovi dobivaju diplome.

Vrsti za niža odeljenja postavilo je 10 društava sa 56 pojedinaca. Društva su postigla sledeći redosled: 1) Varaždin (186,1935 tačaka), 2) Kotoriba, 3) Mursko Središće, 4) Varaždinske Toplice, 5) Varaždin, 6) Lepoglava, 7) Lepoglava, 8) Gornji Mihaljevec, 9) Vinica i 10) Draškovec. Kao pojedinci dobivaju diplome Slavko Kalbač, Stanko Čjurak, Aleksandar Šimonka i Samac.

Vrsti članica postavila su samo društva Ludbreg i Gornji Mihaljevec sa 10 pojedinaca. Ludbreg postigao je 167,4 tačaka te dobiva diplomu. Isto tako dobivaju diplome i ove članice: Stefica Madarić, Rozika Dobec, Emica Perin, Elza Perić i Olgica Župančić.

Muški naraštaj više odeljenje postavilo je društvo Varaždin dve vrste sa 10 takmičara te obe vrste dobivaju diplome. Od pojedinaca dobivaju diplome braće: Ivan Kocijan, Ivan Perić, Emil Krnoul, Dinko Pončarić, Vladimir Greguraš, Tomislav Mikulek, Mijo Žedelj i Franjo Lampl.

Muški naraštaj više odeljenje postavila su društva Ivance, Kotoriba, Mursko Središće, Čakovac, Varaždin i Draškovec, te su se i ovim redom plasirale te vrste sa 41 pojedincom, od kojih dobivaju diplome Franjo Kovačić (Varaždin) i Franjo Vugrinec (Čakovac).

Vrsti ženskog naraštaja postavila su samo društva Varaždin i Ludbreg i oba su postigla diplome. Od 18 pojedinaca dobivaju diplome Darinka Štrbac (Ludbreg), Ela Šubert, Vera Šmid (Varaždin), Marija Poje, Anka Ivanek

(Ludbreg), Tereza Vadla (Varaždin), Ljuba Dvorski (Ludbreg), Anica Pauković (Varaždin), Marija Stanko (Ludbreg) i Milica Batisvajler (Čakovac).

Ukupno je natecalo 41 vrsta sa 257 takmičara, od kojih je postiglo diplome 10 vrsta i 57 natecaljnika.

Članstvo i naraštaj društva natecali su se na spravama, u prostim vežbama i lakoj atletici. Seoske sokolske čete natecale su prema propisima u »Sokolu« broj 4 iz 1930. g. s izmenama, da se iždrebaju jedna praska vežba, zatim skok u vis sa zaletom mesta skoka u daljinu te strojne vežbe prema novom načinu zapovedanja i izvadjanja.

Broj takmičara, napose onih naraštajskih vrsta, bio bi veći, da nisu istovremeno učiteljska škola u Čakovcu i realna gimnazija u Varaždinu održavale svoje gimnastičke priredbe čime je bilo lepotom broju natecaljnika i natecaljki onemogućeno da se takmiče na župskom sletu.

Zupa Zagreb

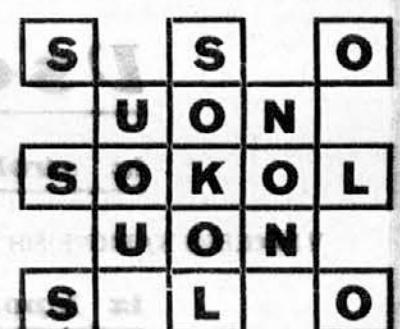
SOKOLSKO DRUŠTVO LUDINA

Sokolovo društvo Ludina priredilo je 15. maja o. g. godišnju javnu vežbu. Po jakom učeštu vežbačeg članstva, tehničkoj izvedbi i poseti javnosti, ta javna vežba dala je vidne rezultate sokolskog i nacionalnog rada ovog lepo razvitetog i agilnog društva. Javnoj vežbi prisustvovala su društva Kutina, Lipovljani, Popovača i Ivanić grad, te Vrbovec (župa Bjelovar). U 2 sata od željezničke stанице krenula je kroz selo lepa u brojna povorka, na čelu sa sokolskom fanfarom. U 4 sata na vežbalištu kod osnovne škole počela je javna vežba pred mnogobrojnim gledaocima. Program vežbe bio je: 1) muška deca (14) Ludina — proste vežbe; 2) ženska deca (12) Ludina, proste vežbe; 3) članovi iz Ludine na preči i na ručama; 4) članovi iz Kutine na preči; 5) članice iz Popovača, Kutina i Lipovljana na preči; a članovi iz Lipovljana na ručama; 6) ženski naraštaj iz Lipovljana.

Ivana proste vežbe; 7) ženski naraštaj Ludina proste vežbe; 8) muški naraštaj iz Ivanić grada karike, 9) članovi iz Ludine, Lipovljana, Kutine i Popovača praska vežbe; 11) naraštaj m. iz Ivanić grada proste vežbe; 12) članovi (21) praska proste vežbe; 13) članovi iz Ludine skupinske vežbe; 14) članovi iz Vrbovca vežba šestorice. Sve vežbe izvedene su vrlo dobro i popraćene dugim oduševljene publike. Naročito se opazio velik tehnički napredak kategorija iz Ludine. Preciznost u radu, doteranost vežbi i disciplina došla su do izražaja. Za ovaj napredak ulazio je mnogo truda brat načelnik Lorigin Bartoš.

Posle završenog programa starešina Antun Pernič pozdravio je goste i zahvalio na poseti ove priredbe; održao je govor o značenju Sokolstva, istaknuvši veliku borbu najboljih sinova jugoslovenske nacije za oslobođenje i ujedinjenje. Govor br. Perniča bio je prekidan burnim odobravanjem. Zatim je sokolska fanfara otsvirala državnu himnu, koja je pozorno saslušana. Posle se razvila ugodna narodna zabava. Uspeh javne vežbe je velik, pozavši napredak, snagu i uspeh Sokolstva u Ludini.

Sukno za sokolski krov

Pri većoj naročili znaten popust!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

RESTAVRACIJA

KAVARNA ★ **»ZVEZDA«**

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG

Zbiralište vsega narodnega občinstva. V kavarni in restavraciji svira dnevno prvovalni orkester. Dnevna prireditev Koncert — DVORANA — PLES

Se priporočata FRAN in ROZI KRAPEŠ

Drž. osred. zavod za žen.
dom. obrt — Ljubljana

Originalni načrti i izradjivanje sokolskih zastava

*
Prvakasan ručni rad

»ALPINA« d.z.o.z. LJUBLJANA

Miklošičeva 14

ima v zalogi štote raznih tipov po najniži ceni.
Zahtevajte cenike!
Sokolska društva imajo popust.

SIRITE SOKOLSKU
!!! ŠTAMPU: !!!
„SOKOLSKI GLASNIK“
„SOKO“, „SOKOLIĆ“ i
„NAŠA RADOŠT“

Posojilnica v Mariboru r.z.z.o.p. Narodni dom

Ustanovljena 1882.
Telefon št. 108

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje po 5%, proti odgovoru na 3 mesece po 6 1/2%. Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%. Stanje hranilnih vlog nad Din 85,000.00—, rezervnih zakladov nad Din 7,500.00—

Erika

PISAČI STROJ ZA SVAKOGA!
Tražite sliku i opis!

THE REX & Co.
LJUBLJANA

Gradišče 10 — Telefon 2268

Zahtjevajte raznovrsnu svilu i štampanu pamučnu robu
izradjenu u domaćoj tvornici

»Jugočeška« Kranj

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Grga Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

ZAGREB

FRANKOPANSKA ULICA 9

Izradjujemo sve vrste propisanih sokolskih svečanih i vežbačkih odijela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razrašljim pouzećem. — Vanjskim društvima obavljam brzu otpremu.

Priporoča se najstarije slovenska plesarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska delavnica

IVAN BRICELJ

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega orodja. Delo solidno, cena zmerna

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Brozavni naslov: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban 26-77

Izradjujemo sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela nalaze se u knjizi „Organizacija Saveza SKJ“. — Zahajevajte cijene i prospekt. — Cijene vrlo umjerene, a za točnu i solidnu izradbu jamčim.

Za izvršitev modernih portretov ter vsakovrstnih fotografičnih slik, skupin, povečav, interjerjev itd. se priporoča

Fotografski atelje »VIKTOR«
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 4
(nasproti Narodni tiskarni)

Glavna hranilnica

r. z. z. n. z.

pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v njeno stroko spadajoče posle

Na vsesokolski zlet

V Prago morate v svečanem kroju. Tega Vam izdela solidno po meri in zelo poceni tovarna oblek

Stermecki, Celje, št. 44

Dobro češko in domače blago, rdeča tkanina za srajce, platno za naraščajske hlače, telovadne triko hlače in maje, telovadni čevlji, sokolske kape, pasovi, ovratniki, znaki in vse druge potrebščine po zelo nizkih cenah.

Društva zahtevajte ponudbe s ceniki in vzorci!

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelodvodov po najnovejših sistemih in krije lesno - cementnih strel

LJUBLJANA
Ambrožev trg 9
TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerne

**Graviranje,
štampilje,
etikefe**

izrađuje solidno i tačno

Graverski zavod
Sifar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra c. 18

ŠOTORI

za taborezja vse oblike in velikosti

Čolni zložljivi, leseni in motorni Katalogi gratis!

Sportna delavnica
B. KOLB
VIŽMARJE — ST. VID nad Lj.

Znake dojavljaja

sokol. zlete, slavnosti, društva, sportne klube itd. najhitreje in najceneje po lastnih ali pa vposlanih načrtih slikane ali plastične — tvrdka

VILEM PECINA, Turnov, ČSR
Dobavitelj ČOS v Pragi in JSM v Ljubljani

FRANC REBERNIK

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar

LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 22

izvršuje vse v to stroko spadajoča dela

ter se najtopleje priporoča c. naročnikom

Cene zmerne! * TELEFON 37-77 * Postrežba točna!
Sokolskim društvom znaten popust!

Lakoatletske sprave!

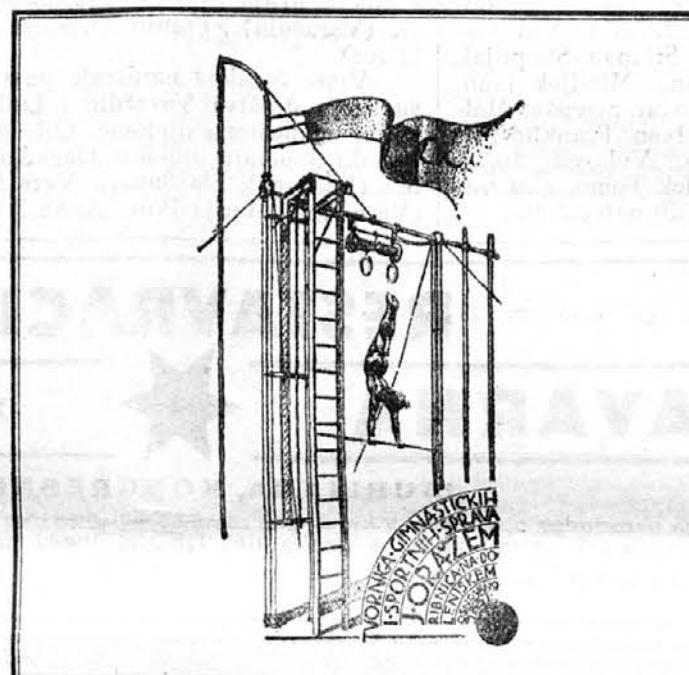
za sokolska dr. štva

Odbojka!

Specijalne sokolske cijene!

Cijenici besplatno!

M. DRUCKER

Zagreb, Ilica 39
Beograd, Knez Mihajlova 35
Pasaž Akademije Nauka

Državna željezara

»VAREŠ«

Poštanska, telegrafska i željeznička stanica

Vareš - Majdan

*

Preduzeće posjeduje 4 rudnika željezne rude, dvije visoke peći, ljevaoniku željeza, metala i čelika, te mašinsku radionicu.

Rudarski proizvodi: Hematit sa 60% sadržine željeza, limonit i siderit sa 50% sadržine željeza.

Proizvodi visokih peći: Martinovo i ljevaoničko sirovo željezo, te zrcalasto sirovo željezo.

Ljevaonica proizvada: Odljeve od sivog željeza do neograničene težine, vodovodne cijevi svih dimenzija prema njemačkim normama sa kolčakom i pelešom, sa svim armaturama. — Kanalizacioni i gradjevinski lijev. Trgovački lijev i peći. — Strojne dijelove za svakovrsnu industriju. — Kompletne transmisije itd. Metalne dijelove i elektro - čelični lijev.

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

- I. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.
- II. " Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
- III. " Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
- IV. " Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
- V. " Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
- VI. " Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
- VII. " Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.
- VIII. " E. Gangl: Tyršovo Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
- VIII. a " Isto. (Srpsko - hrvatski tekst.)
- IX. " Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska стоји 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: **SVESLOVENSKA MISO**

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožić: **METODIKA SOKOLSKE VZGOJE**

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: **ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA**

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831